

ÚJ KIINDULÓPONT

A Kreml palotában a Szovjetunió, az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia külügyminiszterei aláírták a részleges atomcsendegyezményt. Aki nek drága az emberélet, aki félti az emberi kultúra vívmányait a megsemmisüléstől, aki nem az atom-bombagyártáson akar meg gazdagodni, és akitől idegen a hatalmi örület: mindenki, aki józanul itéli meg korunk jelenségeit, őszinte örömet érez e jó hír hallatán.

Megszületett az atom-nagyhatalmak első olyan egyezménye, amely a nukleáris fegyverek fejlesztését korlátozza. 1963. augusztus 5-től sem a Szovjetunió, sem az Egyesült Államok, sem Anglia nem hajt végre légtér, földi vagy víz alatti nukleáris robbantást. Ha a moszkvai egyezmény csupán ennyit jelentene, már így is rendkívüli fontosságú lenne az egész emberiség számára.

De az egyezmény jelentősége ennél is nagyobb, mert a messzire mutató lehetőségeket nyit meg a nemzetközi életben. Régen áhított erőtérrel világsszerte: a remény érzését. Ma újult erővel támad fel a remény, hogy a béke biztosításával összefüggő nemzetközi kérdéseket lehetséges tárgyalások útján rendezni.

Hosszú és küzdelmes út vezetett eddig a fontos egyezményig: hatalmas erők évtizedes mérlegelésének a részleges mérlegelt vonhatjuk ma meg. Az egyik oldalon ebben a küzdelemben az imperializmus erői állnak. Velük szemben, mérhetetlenül nagy, békevágyó tömegek élén a szocializmus erői, amelyek világsszerte szervezik és vezetik a népek harcát a halálgyáros monopóliumok, a háború erői ellen. Ma joggal tehetjük fel a kérdést: aláírtak-e volna valaha is bármiféle egyezményt a legnagyobb imperialista hatalmak kormányai — egyezményt, amely korlátozza a háborús felkészülés lehetőségét —, ha a népek nem folytatnák hosszú esztendőknél az elszánt és állhatatos küzdelmet a békéért? Nem, nem írtak volna alá ilyen egyezményt!

Döntő szerepe volt az egyezmény kiharcolásában a Szovjetunióknak. A szovjet nép áldozatos munkájával megteremtett rakéta-nukleáris fölény valóban kilátástalanná tesz mindenféle agressziót a szabad népekkel szemben. A szovjet kormány augusztus 3-i nyilatkozata méltán állapítja meg: „A béke megszilárdításáért vívott harcunk a Szovjetunió által előterjesztett programja megfelel a népek alapvető érdekeinek. Ez a program forró támogatásra talált a szocialista államok kormányainál és népénél, az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok közvéleményében, a tőkés-országok dolgozóinak millióinál, a világ valamennyi haladó emberénél.”

A béke következetes erőit mindezek a jelenségek továbbra is, talán az eddiginél is nagyobb helytállásra kell hogy sarkallják. Nem csökkenő, hanem növekvő erővel békeharcra van szükség

A Szovjetunió kormánya maris az ésszerű javaslatok egész láncolatát terjesztette a világ elé. Köztük kiemelkedő helyet foglal el a Varsói Szerződés országai és a NATO-országok megnevezésű katonai szövetség közötti szerződésére vonatkozó indítvány. Van tehát harci program, van feladat, amelyért a béke erői megérdemelt sorompóba állniuk.

A magyar nép ugyanolyan örömmel üdvözölte a megkezdést, ahogy szívvel-lellekkel támogatja a Szovjetunió újabb kezdeményezéseit. Jó reményektől eltelve vállaljuk, hogy mindent megteszünk, amivel hozzájárulhatunk a népek harcához a békéért. Az „első lépés” sikere — hisszük és reméljük — világsszerte kiindulópontja lesz a béke erői újabb előrenyomulásának.

HÍRADÓ

VII. ÉVFOLYAM, 33. SZÁM

ÁRA: 1.50 Ft

1963. AUGUSZTUS 16.

Moszkvában aláírták az atomcsendszerződést Hruscsov tanácskozott a nyugati külügyminiszterekkel és az ENSZ főtitkárával

A moszkvai Kremlben augusztus 5-én aláírták a légtér, a világűrbeli és a víz alatti nukleárisfegyver-kísérletek megtiltásáról szóló szerződést, amelynek szövegében a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia képviselői Moszkvában július 15-től 25-ig folytatott megbeszéléseik eredményeként egyeztek meg.

A szerződés aláírására moszkvai idő szerint 16.34 órákor került sor a nagy Kreml-palota Katalin-termében.

A Szovjetunió nevében a szerződést Andrej Gromiko külügyminiszter, az Egyesült Államok nevében Dean Rusk külügyminiszter, Nagy-Britannia nevében Lord Home külügyminiszter írta alá.

A szerződés aláírásánál jelen voltak Nyikita Hruscsov, Leonid Brezsnyev és a szovjet állam más vezetői; amerikai és angol államférfiak, akik Dean Ruskkal és Lord Home-mal érkeztek Moszkvába; U Thant, az ENSZ főtitkára, Foy D. Kohler, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete, Sir Humphrey Trevelyan, Nagy-Britannia moszkvai nagykövete, Anatolij Dobrynin, a Szovjetunió washingtoni nagykövete, Alekszandr Szolodov, a Szovjetunió londoni nagykövete.

Jelen voltak szovjet és külföldi lapudósítók, televízió- és filmriporterek.

A szerződés aláírása után Andrej Gromiko, Dean Rusk, Lord Home, valamint U Thant rövid beszédet mondtak.

A külügyminiszterek beszédei

A mikrofonhoz Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter lépett elsőnek.

— Uram — mondotta —, amikor a Szovjetunió megbízásából aláírtam a légtér, a világűrbeli és a víz alatti nukleárisfegyver-kísérletek megtiltásáról szóló szerződést, meglegedésemet fejezem ki a szerződés megkötése felett.

Gromiko hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió már hosszú évek óta küzd a nukleáris fegyver eltiltásáért. Ez a kérdés három közegben most megoldódott.

— A nukleárisfegyver-kísérletek megtiltásáról szóló szerződés megkötése megnyithatja az utat még jelentősebb problémáknak, köztük a leszerelés problémájának megoldása felé

— hangsúlyozta Gromiko, majd kijelentette, hogy a szovjet kormány minden tőle telhetőt megtesz a kérdések megoldása érdekében.

Taps fogadta Gromikónak azokat a szavait, amelyekkel a szerződés aláírása alkalmából szerencsekívánatait fejezte ki

Rusk amerikai és Lord Home angol külügyminiszternek, akik kormányuk nevében aláírták a szerződést. Üdvözölte U Thant ENSZ-főtitkárt, akinek jól ismertek a nemzetközi feszültség enyhítéséért kifejtett erőfeszítései.

Gromiko végül éltette a békét és a népek barátságát.

Rusk amerikai külügyminiszter a szerződést olyan első lépésnek nevezte a tartós béke biztosításához vezető úton, amelyet hálával fogad az emberiség. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok kész összefogni a Szovjetunióval, Nagy-Britanniával és más nemzetekkel „a nemzetközi feszültség csökkentését szolgáló céltudatos, állandó erőfeszítésekben”.

Örvendünk tehát annak — hangsúlyozta —, hogy U Thant úgy elfogadta a meghívást, hogy jelen legyen a szerződés aláírásánál.

Nagy örömmel helyeslem Gromiko úr szavait, amelyekkel a békét köszöntötte.

Lord Home, az angol küldöttség vezetője elmondotta, hogy mint Nagy-Britannia képviselője, nagy örömmel csatlakozik Gromiko és Rusk szavaihoz.

Lord Home a szerződést a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia és az egész világ népei számára nagy jelentőségű eseménynek nevezte. Az angol külügyminiszter kijelentette, hogy a szerződés, bár önmagában nem jelent leszerelést, mégis fékezi a fegyverkezési versenyt.

Lord Home úgy értékelte a szerződést, mint olyan nagy lépést előre a három ország kapcsolatában, amelyet az egész

világ már régen várt. Kijelentette, hogy

minden felelős vezető arra a meggyőződésre jutott, hogy a mai nukleáris korban nem is lehet gondolni világméretű háborúra.

— Törekedjék a világ minden népe arra — jelentette ki —, hogy a leg gondosabban keresse a hidegháború megszüntetésének és az igazi béke megteremtésének módját.

U Thant:

A kormányok ne engedjék tovább terjedni a nukleáris fegyvereket

U Thant köszönetet mondott a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia kormányának azért, hogy meghívták őt a szerződés aláírására. Elmondotta, úgy értékeli ezt a meghívást, mint az ENSZ

Az ENSZ főtitkára felhívta a kormányokat, tegyenek meg minden lehetőt és ne engedjék továbbterjedni a nukleáris fegyvert. Kifejezte azt a reményét, hogy megoldódik a nukleáris fegyverek célhoz

Kézfogás a vnuokvói repülőtéren. Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter mosolyogva üdvözli kollégáját, Dean Rusk amerikai külügyminisztert.

és egész tevékenysége iránti mélyszéles bizalom megnyilvánulását.

Hangsúlyozta, hogy a Moszkvában létrejött megállapodás a három hatalom vezetőinek bölcsességével és bátorságával vált lehetővé.

Emlékeztetett arra, hogy a szerződésben szó van a szigorú nemzetközi ellenőrzés mellett és az ENSZ céljaival összhangban végrehajtott általános és teljes leszerelésről szóló egyezmény megkötésének szükségességéről.

Kézfogás a vnuokvói repülőtéren. Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter mosolyogva üdvözli kollégáját, Dean Rusk amerikai külügyminisztert.

juttatását szolgáló eszközök felszámolásának problémájára, amellyel az ENSZ már foglalkozott.

Beszéde végén U Thant sikert kívánt a béke fenntartásához.

A beszédek elhangzása után az aláírási szertartás résztvevői között beszélgetés indult meg.

Fogadás a nagy Kreml palotában

A nagy Kreml palota fényárban úszó hatalmas Györgytermében fogadást rendeztek a háromhatalmi atomcsendegyezmény aláírása alkalmából.

A fogadáson jelen voltak: Dean Rusk, Lord Home, U Thant, valamint a diplomáciai képviselők Moszkvában akkreditált vezetői.

Szovjet részről Hruscsov, Brezsnyev, valamint a kommunista párt és a kormány más vezetői vettek részt a fogadáson.

14 000 küldött részvételével tanácskozik a hirosimai értekezlet

Japán különböző részeiből 14 000 küldött, valamint számos külföldi képviselő részvételével hétfőn Hirosimában megkezdődött az atom- és hidrogénfegyver betiltásáért küzdő mozgalom IX. nemzetközi konferenciája. A mozgalom hirosimai tanácsának elnöke megnyitó beszédében méltatta a moszkvai háromhatalmi megállapodást. Ezt követően a résztvevők nagy figyelemmel és egyetértéssel hallgatták végig

Négyhatalmi javaslat

KÁDÁR JÁNOS BESZÉDE a magyar küldöttség szovjetunióbeli útjáról, az időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről (4. oldal)

Ghana, Guinea, Marokkó és az Egyesült Arab Köztársaság ENSZ-képviselői kedden levélben fordultak a Biztonsági Tanács elnökéhez és kérték, hogy a tanács mielőbb üljön össze a dél-rhodesiai kérdés megvizsgálására.

A levélhez csatolt emlékirat felhívja a figyelmet arra, hogy az angol kormány jelentős katonai erőket irányít Dél-Rhodesiába és azokat a fajúldozó Welensky-kormány rendelkezésére bocsátja.

Tito üzenete az SZKP Központi Bizottságához

Moszkvában közzétették azt az üzenetet, amelyet Joszip Broz Tito intézett az SZKP Központi Bizottságához az OSZDMP II. kongresszusának 60. évfordulója alkalmából.

Az üzenet a többi között hangsúlyozza: „Létrejötték annak feltételei, hogy a haladó emberiség döntő történelmi lépést tegyen és megszüntesse a háborút, mint a viták megoldásának eszközt, és békés módszerekkel, békés verseny útján könnyítse meg és gyorsítsa meg a szocializmus győzelmét.”

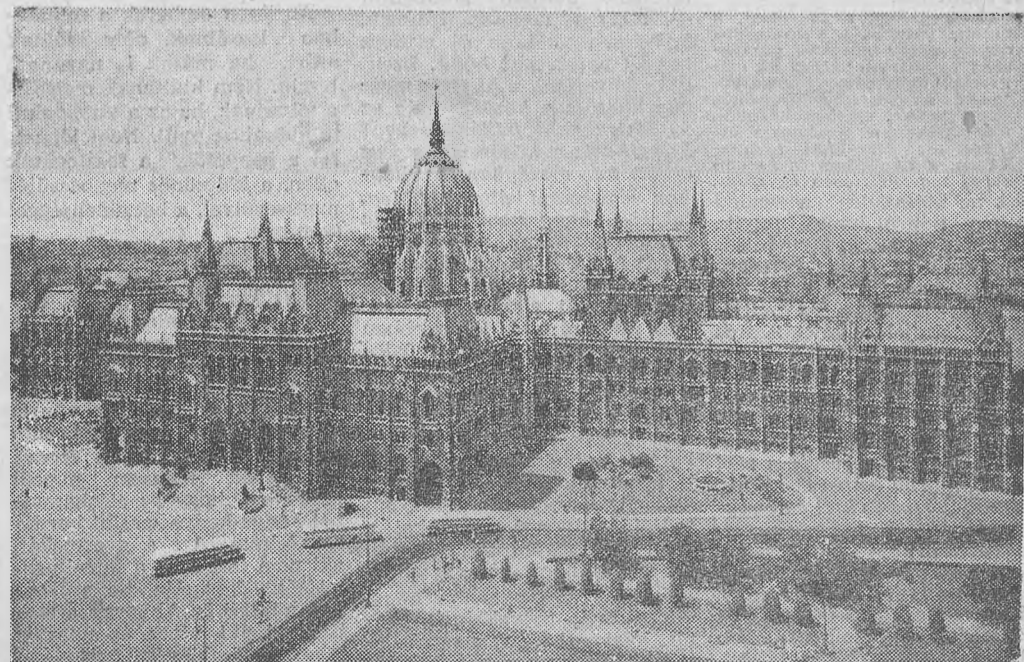
A KGST-országok mezőgazdasági szakértőinek tanácskozása

Varsóban befejeződött a KGST-országok mezőgazdasági szakértőinek hatnapos tudományos-műszaki értekezlete. A tanácskozáson megvitatták az új minőségi, betegséggálló burgonyafajták természetesen problémáit.

Az értekezleten megállapították, hogy ezen a téren is nemzetközi együttműködéssel érhetnek el nagy eredményeket. A KGST egyes országaira, nevezetesen a Szovjetunióra, a Német Demokratikus Köztársaságra, Csehszlovákiára és Lengyelországra a közeljövőben ezzel kapcsolatban különleges feladatokat hárulnak. E munka koordinálását Lengyelország vállalta.

Közös szíriai-iraki közlemény

Egy pénteken kiadott közös szíriai-iraki közlemény szerint augusztus 6-tól 9-ig tárgyalások folytak a két ország kapcsolatairól és az arab világban előállott helyzetéről. A két küldöttség teljes mértékben egyetértett abban, hogy véget kell vetni a helyzet további bonyolódásának, és meg kell menteni az arab világot olyan veszélyektől, amelyek között — meglepő módon! — szerepel az is, hogy „egyes arab országokban nagyarányú letartóztatásokat hajtanak végre és elnyomják a haladó népi mozgalmakat”.

Az alkotmány ünnepére készül az ország népe. Városon és falun egyaránt gazdag kultur- és sportmússorral szórakoztatják majd a dolgozókat. Ezen a napon megrendezik az immár hagyományos munkásparaszt találkozót. Képvén: az Országház, ahol népünk alkotmányát törvénybe iktatták.

Munka és élet

A szocialista társadalomban a legfőbb érték az ember. Milyen sokszor leírjuk, kimondjuk ezt a szép és mély-séges humanizmustól áthatott mondatot, s nemcsak leírjuk és kimondjuk, hanem a társadalom minden erőfeszítést megtesz, hogy ez a mondat minél inkább valósággá váljon. Miben nyilvánul meg ez az erőfeszítés?

Gondoljunk csak arra, hogy az állam, a társadalom az emberről való gondoskodást már az ember megszületése előtt megkezdi. A terhes nők védelmét törvény biztosítja. A kötelező orvosi vizsgálatok védik a leendő anya és magzata egészségét. Az ingyenes babakelengye egy csomó gondot levesz az anyáról. A hűszhetes születési szabadság biztosítja, hogy a kisember életének kezdeti szakaszában megkaphassa a szinte pótolhatatlan anyai gondoskodást. A szülőotthonok, bölcsődék, napköziotodóknak széles hálózata mind-mind az anya és gyermeke, az ember egészségének, fejlődésének érdekeit szolgálja. Az ingyenes és általános iskolai oktatás az új nemzedékek testi és szellemi fejlődését biztosítja. A fiatalok munkába állítását törvény szabályozza és védi a fiatalos és fizikai és szellemi megerőltetéstől. A munkához és pihenéshez való jogot az alkotmány rögzíti s az élele alkonyára érkezett dolgozóknak a nyugdíjtörvény biztosítja az anyagi gondoktól mentes, nyugodt öregeséget.

Természetesen azok az anyagi javak, melyek mindezt a gondoskodást lehetővé teszik, nem önmaguktól jönnek létre, hanem a társadalom minden egyes tagjának a maga munkaterületén a legteljesebb odaadással kell dolgoznia ezen javak létrehozásán. Így, és csakis így lehet az emberről való gondoskodást mind szélesebb körűvé és mind megalapozottabbá tenni.

Nos, ez az a pont, ahol a társadalomnak még nem minden tagja tesz eleget kötelességének. Sokan vannak még, akik valamilyen módon kihúzzák magukat a kötelesség teljesítése alól, azonban a jogokat és előnyöket fokozott mértékben akarják élvezni. Kötelességüket nem teljesítik, a jogokkal visszaélnék s a jogtalan előnyök megszerzése érdekében bűncselekményt követnek el. Sokan közülük a börtönben döbbenek rá, hogy nem így kellett volna élniük. Ezeknek nagy része a társadalom számára elvesztettek tartja magát. Nem tudják elképzelni, hogy az a társadalom, amely ellen bünt követtek el és amelynek bírósága — a bűncselekmény súlyától függően — hosszabb-rövidebb börtönbüntetést ítélt, még egyszer visszafogadja őket.

A szocialista társadalom abból az elvből kiindulva, hogy „legfőbb érték az ember”, nem mond le azokról sem, akik ugyan bűncselekményt követtek el, de büntüket megbánva, büntetésük letöltése után a becsület útjára akarnak térni és be akarnak illeszkedni a becsületes, dolgozó élet keretei közé. A társadalom bizalmának elnyeréséhez természetesen az szükséges, hogy már a börtönben tanulélt adják bünei megbánásának, az őszinte javulási szándékának.

Miben nyilvánulhat meg a javulási szándék? Semmiképpen sem abban, hogy naponta tízszer kijelentik bűnbánatukat! De abban igen, hogy magatartásuk fegyelmzett, betartják és társaikkal is igyekeznek betartatni a börtönszabályokat, a részükre kiadott munkát igyekeznek legjobban tudásuk szerint mind mennyiségileg, mind minőségileg elvégezni, fejleszlik szakmai és általános műveltségüket, foglalkoznak a munkában, vagy tanulásban lemaradott társaikkal stb. Ezekkel bizonyíthatják javulási szándékukat, nem pedig annak folytonos hangoztatásával.

A vállalati munkáltatásban foglalkoztatott elítéltek részére a börtönparancsnokság lehetővé teszi mind a szakmai, mind az általános oktatásban való részvételt.

A szakmai oktatás megszerzése a vállalaton részéről nagy anyagi áldozattal jár, de az emberről való gondoskodás jegyében ezt is meghozzák. Azok az elítéltek, akik egy-egy szakmai tanfolyamon részt

vesznek, ott a kapott tananyagot komolyan megtanulják és a tanulatokat termelő munkájukban hasznosítják: munkájukat sokkal magabiztosabban, termelékenyebben, jobb minőségben tudják végezni. Ezzel nemcsak több kereset juthat nekik, hanem részesülhetnek a több és jobb munkát, valamint a fegyelmzett magatartást megillető kedvezményben.

Ezen túlmenően: igen sok az olyan elítél, akinek tanult szakmája nincs, vagy bűncselekménye folytán régi munkakörét szabadulás után nem töltheti be. Ezeknek az elítélteknek egy sikeresen elvégzett szakmai tanfolyam, majd annak a börtönön belüli gyakorlatban való hasznosítása, szabadulás után jó kenyérkereseti lehetőséget is jelenthet. Hozzásegítheti őket az azonos, vagy rokonszakmákban való elhelyezkedéshez. Hozzásegíti őket, hogy a szabad életben tovább tanulva szakmunkással képezzék magukat, hiszen az alapot a börtönön belül megkaphadják ehhez.

Egy-egy ilyen betanított munkásképző tanfolyam vizsgái zajlottak le a közelmúltban Keeskeménen és Kalocsán. A tanfolyamokon részt vett elítéltek megtanulták a ruházati iparban használt anyagok eredetét, tulajdonságait és felhasználásuk módját. Megtanulták a munkaruha szabás-varrás technológiáját. Ez a technológia alapját képezi az összes ruházati ipari termékeknek, csupán a kidolgozás módja változik. Elsajátították a gyártásszervezés alapjait; a minőségi ellenőrzés feladatait; a ruházati iparban használt gépek kezelését, hibalehetőségeit és részben a hibák elhárításának módját. Foglalkoztak munkaügyi és munkajogi kérdésekkel és bővítették ismereteiket a számtan területén. Az így szerzett ismereteket bőségesen hasznosíthatják már a börtönön belül végzett munkájuknál, de különösképpen hasznosíthatják ezt a szabad életben.

K. G. J.

Öröm helyett — üröm

Meddig tart még Németh Teréz elítelt felelőtlensége

Olykor-olykor a rácsok mögé is belopja magát az öröm. Szébb a nap például, ha levelet hoz a posta, ha látogató érkezik és vele jöhet a gyerek is, ha jobb eredményt ér el a szalag, s ha a vizsgák izgalmain túl jeles bizonyítvánnyal jutalmazták a szorgalmas tanulást. A jó bizonyítványért általában a zárkatársak is kezet szorítanak a tanulókkal. Bizonyára együtt örült volna a zárka Németh Teréz elítélte is, ha a szakmunkásvizsgán a fiatal, alig 24 éves lány kitesz magáért. Elvégezte ugyan a tanfolyamot, végighallgatott néhány feleletet a vizsgán, amikor viszont ő következett volna... rövid tőprengés után, gyáván megtudomoda, semmivel sem törődve — jellemére vall ez is — mindössze annyit mondott:

— En nem akarok vizsgázni.

Szemlesülve távozott a teremből

Az elítéltek körében inkább megrökönyödést, felháborodást váltott ki Németh Teréz viselkedése, mintsem valaki is sajnálkozott volna. Egyetértettek abban is: ez közönséges család. Ezt a pimasz viselkedést nem úszhatja meg... Miért vette el a helyet a tanfolyamon egy olyan elítélte, aki szereti ezt a szakmát, aki szívesen tanult volna, s természetesen kötelességtudóan vizsgázna is.

Németh elítelt egyetlen percig sem maradhatott abban a teremben, ahol azok az elítéltek adtak számat több hetes tanulási eredményéről, akik majd a szabad életben, élve a kalocsai tüzem adta szaktudással, tágabb szakismeretekkel, a konfektóiparban akarják megalapozni jövőjüket. Mint a tanfolyam idején, tudása legjavát igyekezett — Németh elítelt kivéve — nyújtani mindenki, hogy jobb bizonyítvánnyal zárhassák a tanfolyamot.

A makacs „diák” szemlesülve ballagott végig a folyosón. Eleinte a nevelői szobában is szűken mérte a szót, viselkedése akkor lett élénkebb, amikor kicsi gyermeke hógylétről érdeklődöttünk:

— Édesanyám vigyáz a kis-lányomra.

— Nem dolgozik az édes-anya?

— Már nem.

— Olyan idős talán?

— Nyugdíjas.

— Az édesanyjának a saját baja is elég lenne már...

— Gyakran betegeskedik — mondta Németh elítelt.

— Annál inkább. Nehéz lehet az olyan édesanyjának, aki-nek saját baján kívül — az is fájdalomt okoz, hogy az egyik gyermeke mindig a börtönöket járja.

— Nagyon haragudhat rám.

— Jogosan.

— Amióta bent vagyok, egyetlen levelet sem kaptam tőle.

— Mindennek, az anyai tü-relemnek, a megértésnek is van határa.

— Hathetes kora óta a gyer-mekemet sem láttam.

— Hiányzik?

— Igen, nagyon.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

— Hát... — kereste a vá-laszt Németh elítelt, de mert nem talált elfogadható ma-gyarázatot, mely hallgatásba merült.

— Másték is történéhetett volna... igaz?

kor is vigyázni kellene minden fillérre, de vele van az unokája is. A gyerekek nem mondhatja, hogy ma nincs öszibarack, mert fogytám a nagymama pénze.

Holnap vasárnap, gyönyörű az idő. Milyen jó lenne sétálni, de mit adhatna a gyereke-re? A tavalyi napozó kicsi is, kopott is már. Mit mondanának a szomszédok vagy ismerősök, ha így látnák ezt a gyereket. A gyerek még nem érti, a nagymamának annál inkább fáj a tehetetlenség. Ha dolgozhatna, hogy a nyugdíj mellé keresne valamit...

Sok kellemetlenséget okozott

Tetézi a bajt az a mérhetetlen szégyen is, amit a lánya miatt kell elszenvedni. Az első büntetésnél még engedelmesebb volt az anyai szív, a másodikkal már nagyon megkeményedett: hiába kapott levelet Kalocsáról, hiába kérte, könyörgött a lánya, Némethné hajthatatlan maradt. A lánya másodszor is lopott, s ez egy becsületes, tiszta múltú anyá előtti mindennél szégyenteljesebb. Képtelen levélírássra szánni magát, de mit is írhatna: azt talán, hogy megbocsát? Nem igaz, ha sikerülne is kihúzni a tuskét, a helye megmarad és továbbra is fáj. Hazudjon? Nem, soha. Azt se hiszi már el, hogy a lánya szereti a gyermekét. Ha szereti, miért lopott? Miért hagyta itt, miért az olyan emberek társaságát kereste, akik között csak lesüllyedhetett? Akkor nem jutott eszébe, hogy neki gyermeke is van?

Valamikor arra számított Némethné, hogy az óregek, a nyugdíj megnyugvást, több pihenést is hoz magával. De hogy gondolt arra, amikor Terri lánya bölcsőjét ringatja, hogy ez a gyermek fogja megkeseríteni az életét, az ötvendükk esztendőn túl... Ha mostanában gyakran panaszkodik, azt is Terinek „köszönheti”. Teri jut eszébe olyankor is, amikor a szomszédok megállítják és azt kérdezik: Németh néni, miért látjuk egyre ritkábban és mi az oka annak, hogy ilyen gyorsan szaporodnak a ráncok? Hát ha még valaki azt is megmondaná Némethnének, hogy a lánya a börtönben is a régi, makacs felelőtlen, meggondolatlanságával, sok kellemetlenséget szerzett már magának itt is. A vizsgán tanúsított magatartása sem múlik el nyomtalanul. A vizsgai örömből nála „vizsgai üröm” lesz.

(I—ván.)

— manu —

FEGYELMET!

Az utóbbi időkben megnövekedett a fegyelmi vétségek száma a pécsi börtönben. A közelmúltban megtartott parancsnoki kihallgatáson ismét több fegyelmi nyitást kellett kiszabni.

Az elolvasott fegyelmi lapok és a végighallgatott kihallgatás után, valamint a vétségek elkövetőivel történt beszélgetések alapján az a véleményünk, hogy a legtöbb esetben a fegyelemlést az elítélteknek az egymáshoz való rossz viszonya okozza. Szinte nem múlik el nap, hogy ne lennének kisebb vagy nagyobb veszekedések, nézeteltérések, ami gyakran tetlegességgel végződik.

A zárkaközösségek rossz kollektív szelleme, az egymás ellen való áskálódás nyílt és burkolt formája, egyes személyek renitens magatartása zavartja a börtön rendjét, fegyelmét.

A fegyelmi vétségek elkövetők személye szinte mindig azonos. Van egy szűk csoport, amely bomlasztani akarja a rendet. Viselkedésük elítélte társaikkal szemben is túrhatalmat. Ilyen egyen például Krammer Ilona elítelt. Zárkatársai többszöri figyelmeztetése ellenére is olyan magatartást tanúsított, amely már elviselhetetlen volt. Ez a fiatal lány nem akarta tudomásul venni, hogy börtönben van, s szigorú magatartási szabályok szerint kell viselkednie. Akarva, nem akarva fegyelmeztetett kell élnie egy új közhelyben. A parancsnoki kihallgatáson is szemelven magatartást tanúsított.

Nagyon szomorú példa arra, hogy hová juthat egy ember, ha nem akar szaktitani a bűnöző élettel. Nagy Károly 73 éves. Életének egy jelentős részét a börtönökben töltötte. Hogy hányzor és hány esztendő, azt összeszámolni sem tudja. A zárkán ő is összehelytelen, sőt, elítelt társainak különböző felszerelési tárgyait rejti ágyába.

Ez a néhány példa is bizonyítja, hogy a fegyelmi vétségek zömével olyan személyek követik el, akik nem tanultak börtönbüntetéseikből, nem akarnak változtatni gondolkodásmódjukon.

A börtönben is szembe kell néznie a közösséggel, át kell látni a magatartási szabályokat, munka nélkül akarják letölteni a büntetésüket. Természetesen ezért minden esetben fegyelmi büntetés jár megkorlatlanul egyetlen jelszavát sem marad.

Véleményünk szerint minden fegyelmi vétséget el lehetett volna kerülni, ha józanul megfontoltan gondolkodhatna volna. Hiszen, ha visszatekinünk elkövetett cselekedetükre, rájövünk, hogy azal nem segítettek magunkon, sőt, a börtönbüntetés nehéz napjait még csak súlyosbítják.

Gondolkodik az ember...

— ... Sokat gondolkodik az ember, annak ellenére, hogy elítelt. — Így mondta beszélgetése alkalmával egy közösségvezető.

Ugy tün, mintha a mondat második felét jobban hangsúlyozta volna, ezért kérdeztük:

— Miért mondja ezt, hogy „annak ellenére, hogy elítelt”? mintha valaki kételkedne abban, hogy az elítéltek gondolkodnak? Hiszen minden ember gondolkodik a maga módján...

— Nem is kételkedett abban senki, csak magam fogalmaztam meg így. És nem is alaptalanul. Az is

Gondolkodik az ember...

igaz, hogy minden ember a maga módján gondolkodik. De azt a zűrzavart, amely itt egyesek fejében uralkodik, a legjobb szándékkal se tudom gondolatnak nevezni.

— Mire alapozza ezt?

— Csak az akkori gondolatmra, amikor a börtönbe kerültem. Azt a sok tőprengést, önmarcangolást az ítélet után, az első időben, hogy: érdemes-e még re-

meálni egyáltalán? Hogy belőlem az életben lesz-e még ember? Ezt az állapotot, amikor ilyen bizonytalan az ember, nem nevezem gondolatoknak.

— Végül is, hogy talált magára?

— A munka által. Az ember, aki dolgozik és fárad, gyakran nem is gondol rá, milyen felbecsülhetetlen s milyet jót a nyugodt, kiegyensúlyozott életben a munkának. Erre én itt a börtönben döbbenem rá. A munka hozta meg számomra az összeszedettséget.

(kr)

A közömbösség és következményei

A régi, kapitalista világ nálunk már letűnt és letűnőben vannak eszméi is, de az új még nem alakult ki teljesen. A felszabadulás óta hatalmas kulturális forradalom megy végbe hazánkban, az emberek millióit tanulnak, s tanulnak meg jó gazda módjára gondolkodni, dolgozni, cselekedni. Az emberek között új viszony alakult ki. A szellemi kultúra nagyszerű gazdagságából a dolgozó emberek széles rétegei merítették, és az épülő országgal együtt alakult, formálódott az emberek gondolkodása, tudata. A kollektívizmusa, a munkaszeretete és a humanizmusa.

Az emberek jobban megbecsülik egymást, nagyobb a segítőkészség. A tanácsulésen, tanácsot adnak egymásnak és más megbeszélésen százezrek mondják el véleményüket az ország kis és nagy ügyeiről.

Az új erkölcsi felfogás nagyszerű térhódításának eredményei mellett azonban találkoznak még az ózissal, a kapzsisággal, embertársak lebecsülésével, a közömbösséggel. Igaz, hogy e nézetek képviselőinek gondolkodása a szocialista építés során — többször akarunk ellenére is — helyes irányban alakul, formá-

lódik. Hat rájuk a környezetük, az a hatalmas nevelőmunka, mely az erősödő, az új, erkölcsi felfogást és magatartást segíti elő.

Az irodalom, a művészet, a munka pártosa, a szocializmus napról napra növekvő gazdagsága együttesen segíti az embereket abban, hogy eligazodjanak az élet sokrétűségében, gazdagítsák érzelmi világukat, támogassák a szocialista erkölcs megvalósulását a munkában, a közéletben és az emberek magánéletében egyaránt.

Ez az átalakulás a szabad életben napról napra folyik. Hatását nem olyan könnyű lemérni, mint a termelési eredményeket, de az új erkölcsi kialakítása nélkül nem tudtuk volna lerakni a szocializmus alapjait. Nem változott volna meg a társadalom, gazdasági arculata, nem következett volna be az osztályviszonyokba a gyökeres fordulat.

Mi a helyzet az új és a régi harcban azon emberek között, akik bünt követtek el és a szabad emberektől elzárva büntetésüket töltik?

A letartóztatottak között harc dúl a régi erkölcs, a rossz felfogás, magatartás és az új erkölcsnek megfelelő realisabb felfogás és magatartás között. Ez a harc bonyolult, sokszor éles lény indulatokban is megmutatkozik.

A büntetésüket töltő emberek is, szabadulásuk után abban a világban fognak élni, dolgozni — munkájuk, magatartásuk alapján boldogulni —, mely rohamosan változik, fejlődik, ahol az új erkölcs napról napra tért hódít. Ezek után felvetődik a kérdés: megengedhető-e a közömbösség az új életre való felkészülésben? Fogadhatja-e közömbösen az elítelt az országban, a világban végbe ment változást? Megteheti-e, hogy nem vesz róla tudomást? Nem, nem teheti meg. A saját és családja érdeke, hogy ne legyen közömbös. Az új viszonyok közé csak úgy tud majd könnyebben beilleszkedni, ha erre tudatosan készül, ha nem közömbös az élet eseményei iránt. Addig, míg a büntetését tölti, a családtagok, a barátok, a munkatársak gondolkodása, magatartása változik, fejlődik, még akkor is, ha nem akarják. Nem tudják kivonni magukat a környezet nevelő hatása alól, de a legtöbbben nem is akarják.

Tanulnak, művelődnek, hatást gyakorol rájuk a szocialista építési útja, a szépülő városok, embertársak derűs hangulata, öltözködése, és más ezernyi megnyilvánulása. Nem

beszélve a gyermekekről, az ifjúságról, akik még odaadóbán, könnyebben magukévá teszik az újat. Az emberek többsége tudja, hogy az „engem semmi sem érdekel, csak a saját ügyem, ahogy esik úgy puffan” elv képviselői kárt tesznek a társadalomnak.

Az ilyen emberek a munkában lazsálnak, nem szólnak azért, ha mások is ugyanazt teszik. Nem kiáltanak megálljt a tolvajnak, ha az a társadalmi tulajdonhoz nyúl. Nem lépnek fel a henylők, a fosztogatók ellen, a kölcsönös megbecsülés megszűnével, a becselenséggel szemben.

A közömbös ember az egész közösségnek, de önmagának is kárt okoz. Az élet úgy lesz szebb és mindennap gazdagabb, ha jobban dolgozunk, ha többet termelünk, ha nem engedjük elszakasztani, ellopni javainkat, mert csak annyit lehet elosztani, amennyi van.

Az édesanya nagyon szereti gyermekét, mégsem engedi meg neki, hogy az éléskamrából kénye-kedve szerint hordja az ételt. Azt a gyermekét, aki nem tartja be a fegyelmeztetését, korholja, ha szükséges, bünteti is. Ahogyan a családon belül nincs és nem is lehet közömbösség, hasonlóan van ez a nagyobb családban, a társadalomban is.

A tisztesség, a szocialista haza szeretete az dik-

tálja az embereknek, hogy ne legyenek közömbösök se a jó, se a rossz esetében. A jó értékeket, terjeszték, óvják, meggyáznak rá, a rossz ellen pedig lépjenek fel, harcoljanak ellene, figyelmeztessék az, akik rosszat akar, segítsék, bűnt megváltozzon.

Helyes lenne, ha a büntetését töltő ember közömbösségből nem érdekelné a világ eseménye, ha nem készülné a szabad életre és maradt volna közömbösséggel, közömbösséggel konfliktusba kerülne családtagjainak, barátjainak, munkatársainak? Semmi esetre sem lenne helyes és ezt nem is akarjuk. Milyen káros tartjuk a közömbösséget. És egyik-másik elítélte bárhogyan is történt az önmegvalósulása, mindenképp káros, küzdeni kell ellene, segíteni képviselőit, hogy ettől a rossz felfogástól megszabaduljanak.

A közömbösségnek a börtönön belül sokféle megnyilvánulási formája van. Elvezet a család iránti szeretet, felelősség csökkenéséhez, sőt megszüntetéséhez, a munka, a társadalmi tulajdon védelmének lebecsüléséhez, a szabályok nem tartásához, az embereket viselkedésében, megnyilvánulásában tapasztalható jó és rossz iránti közömbösség, a közömbösségtudat, a kollektív hiányosság, a kölcsönös segítőkészség hiánya. A közömbös ember nem lép fel a becselenséggel, a tisztelatlansággal szemben, sőt azoknak sok esetben maga is istápolója.

NEM FELELT MEG a tiszta munkában

Édesapja fűtő volt a MÁV-nál. Mindig füstös volt, kor-mos a ruhája, az arca. A gyer-kei talán éppen ezért válasz-tottak hivatásul olyan szak-mát, ahol mindig tiszta az em-ber. Mi több: nemcsak maga szép, tiszta, hanem a munkája éppen arra irányul, hogy má-sokat is széppé, tisztává te-gyen. Az öccse fodrász ktsz-vezető. Magyar János is fod-rász ktsz-vezető volt egyszer régen, és a szakmában meg-becsült munkásember, de el-játszotta a becsületét, bemoc-skolla ezt a szép hivatást.

Magyar János jelenleg el-ítélt. A Debreceni Megyei Börtönben találkozunk vele. Ez a negyvennyolc éves ember egy évtized leforgása alatt

negyedszer van börtönben.

Bűncselekményei: magánlak-sértés, sikkasztás, csalás, lopás. Persze, minden cselekedeté-re mérséket próbál hozni, bár maga is jól tudja, hogy régen eljátszotta a szava hitéletét.

Legutóbb az egyik legjobb barátját lopta meg; két borot-vát, egy ollót és egy hajvágó-gépet tulajdonított el a barát-jától, s azokat az utcán ismer-telneknek adta el. Kilencven forintért.

— Az egész értéke kétszáz-húsz forint volt — mondja most, és szigorúnak találja a bírói ítéletet, amely egy év és nyolc hónapra megszabadította tőle a társadalmat. — A bará-tom, akitől loptam, nem is tudta, hogy én vagyok a tettes. Ő ismeretlen tettest jelentett fel. A bíróságon csak nagyot nézett: Mi van Jóska? Mon-dom neki: kétszázhusz for-intért vagyok itt. Azt kérdezi: hiányzott neked az? Dehogy is hiányzott! Mikor a bíró ki-mondta, hogy mennyi az ítélet, majd összeestem. Ez túl sok...

Tul soknak találja Magyar József elítélt a büntetést. De

majd az idő megmutatja,

hogy elegendő volt-e? Ha Ma-gyar elítélt a továbbiakban megjavul, rendszeresen viselkedik, elmondhatjuk, hogy az ítélet jó volt, mert használt. Akkor azt mondjuk: elég volt ez. De ha még egyszer szembekerül a törvényekkel, ha ismét bünt fog elkövetni, csak úgy emlé-keztetünk vissza erre a tizen-nyolc hónapra, hogy bizony kevés volt ez a büntetés — mint az előző büntetési is —, mert nem tanult eleget Ma-gyar elítélt. S ha ez bekövet-kezik, még kevesebb büntért is súlyosabb büntetést érde-melne, mégpedig olyan súlyo-sat, hogy tanuljon belőle vég-re! Hogy mindig észébe jus-

son: lopni, csalni, bűnözni nem szabad!

Most, itt a börtönben sirán-kozik. Említi a barátjának a bíróságon elhangzott szavait, hogy az milyen szépen mellet-te volt, hogy védte még ott is:

„En ezt az embert részem-ről nem is mint fodrászsegé-det, hanem mint barátot alkalmaztam. Nyitva volt előtte a kassza, maga kezelte, és soha egy fillér hiány se volt. Hogy tehetted, magam se tudom... Így beszélt az az ember. Nagy-on bántotta őt ez. Ha tudja, hogy én vittem el a szerszámot, nem is jelentett volna fel..."

Magyar elítélt a barátja idé-zett szavait mosakodásnak hozta fel, hogy: lám, milyen derék ember vagyok én, hogy mit tartanak felőlem a mindig tisztviseléses emberek! Persze, ez a viselkedés csak a meglott barát nagylelkűségét, a szerencsétlen embertársa iránti jószágos, de oktalan szánalmát igazolja. Oktalan szánalmát, mert a bűnt el kell itélni. Aki védi, cinkossá lesz, és ezzel csak a bűnösnek árt, aki elta-lálja hinni magáról, hogy: jaj,

még a bűnben is, de remek ember vagyok én...

Ez a baráti jószág csak sú-lyosítja a Magyar elítéltről kialakult véleményt, mert: semmirekellő ember az olyan, aki ilyen nagy baráti bizalmat is képtelen megbecsülni.

Megnyugodhat Magyar el-ítélt abban, hogy mi nem sok jót tartunk felőle. A „barátja” is bizonyosan nem tartja már a régi, rendes embernek. Ha nem is mondja — mert udvarias —, érzi és bántja őt, hogy milyen megbízhatatlan egyén Magyar József.

És Magyar elítélt, mint már olyan sokszor tette, most is

szánja, bánja bűnét:

— Igérem, és ha kell írás-ban is adom, hogy az én tor-komon egy csepp ital soha többé nem fog lemenni...

— Mondta ezt már más-kor is.

— Nem én, soha! Most mon-dom először. Eddig nevetve el-viseltem a büntetést, de most rosszul esik a börtön...

— Mondani könnyű.

— Be is tartom.

— Majd elvállik...

(r. sz.)

A törvények mindenkire vonatkoznak!

Tóth Alajos már hosszú évek óta a Patak község Kossuth Termelőszövetkezet főagronómusa volt. A közös gazda-ság megalakulásától kezdve egészen letartóztatásáig ereje javát nem kímélve azon dolgo-zott, hogy felvirágozzon a szövetkezet. A főagronómu-snak jelentős része van abban, hogy ma a járás egyik mintá szövetkezeteként említik me-gyeszerte a patakiakat.

Tóth jó szakember, ért az emberek nyelvén, szervezés-ben nagyszerű eredményeket tudott felmutatni. Olyan em-ber, aki rajongásig szereti a mezőgazdasági munkát, s szívügyének tekinti a közös gazdálkodást.

Szívvel-lélekkel meséli el a gazdaság fejlődését, órá-kon keresztül tud beszélni a munkájáról, s könnyezve mondja, hogy pontosan az aratás napján kellett a börtönbe bevonulnia.

Ez fáj nekem legjobban, a legnagyobb munkák idején kellett otthagynom a szövet-kezetet és megkezdeni börtönbüntetésem. Nekem, aki-nek annyit köszönhet a gazda-ság...

Kétségtelenül sok érdemet szerzett a mezőgazdaság fel-

virágozásában Tóth elítélt, de egyet világosan kell látnia, aki bűncselekményt követ el, megsérti az emberi együttélés szabályait, legyen annak bár-milyen nagy érdeme is, büntetés vár rá. A törvények min-denkire vonatkoznak, az elkö-vetett cselekedetért felelni kell.

Nézzük meg, mit követett el Tóth Alajos elítélt.

Gépkocsiját egy május 1. est-én ittas állapotban vezette, s gondatlanságból halálragaszt egy embert.

Sajnos, cselekedetének sú-lyát jelenleg sem tudja felfog-ni. Pedig éreznie kellene, hogy közvetlenül az ő mulasztása, az ő felelőtlensége miatt kell-eit meghalnia egy embernek.

Az ember élete a legnagyobb kincs a világon, s aki ezt ki-oltja, akár megfontoltan, akár gondatlanságból, súlyos büntetés vár rá. Eppen ezért bünhődni kell Tóth Alajos elítél-tnek is. A börtönben nem lehet érdemekre hivatkozni, nem le-het a szabad életben elért eredményekkel csökkenteni a bűncselekmény súlyát, nem lehet homályt borítani a felelőtlen-ségre. A bűnért, bünhődni kell!

— zi —

„Biztos hírforrásból tudom...”

— Biztos hírforrásból tudom, hogy Mohácsi újra „megbukott”. A bíróság négy és fél év-re ítélte. Hát ennyit ért az ő szava? Mit mondtam, kutyából nem lesz szalonna... — újságolta szerzte a börtönben Goldstein Miklós elítélt.

Arról a Mohácsi Sándorról beszélt, aki az elmúlt esztendő végén szabadult hat év és egy hónapi börtönbüntetéséből. Az elítéltek elhitték Goldstein szavát, és azon töprengtek: vajon mi vitte rá Mohácsit az újabb bűncselekmény elkövetésére? Nem kapott munkát, elhagyta a családját, vagy a régi tár-sai vitték bele az újabb törvénysértésbe? — találgattak.

A hír erősen felzaklatta az elítélteket, hi-szen Mohácsit komoly embernek tartották, aki állja szavát. Büntetése ideje alatt szor-galmasan dolgozott, családjával tartotta a kapcsolatot és mindig komolyan beszélt sza-badulása utáni terveiről. Mi történéhetet vele? A szabadulás előtt állók önbizalmát is megrendítette a hír. Hiszen Mohácsit nem olyan embernek ismerték, akinél a megvál-tozás csupán frázis volt.

Az elítéltek töprengtek, Goldstein meg-bűszkén feszengett a mindenről „jól érte-sült” szerepében.

A „mindentudó” Goldstein azonban ala-posan melléfogott. Ugyanis Mohácsi Sándor nem követett el újabb bűncselekményt, nem tartóztatták le, nem ítélte el a bíróság. Mo-hácsi Sándor becsülettel dolgozik és boldo-gan él családjával együtt.

Amikor felkerestük otthonában és elmond-tuk, mi járásban vagyunk, elcsodálkozott.

— Én börtönben? Ki találta ki ezt a buta-ságot? — s nagyot nevetett. — Örülök, hogy egyszer letélt a büntetésem, s hogy ismét szabad vagyok.

Hat esztendőt töltöttem Sopronkőhidán, s ez idő alatt igen sok embert megismertem. Akkor is keringtek ehhez hasonló hírek. Megmondom őszintén, nagyon sokan felül-tünk az ilyen álhíreknek. Töprengtünk, tépe-lődtünk, ugyanakkor mások jókat nevettek a markukba.

— Képzeljék el, Szabadulásom előtt oda-jött hozzám egyik elítélttársam:

— Te, Sándor — mondotta —, biztos hírforrásból tudom, hogy a feleséged elhagyott, a lakásokat eladta, s összeállt egy férfivel.

— A megdöbbenéstől szóhoz sem tudtam jutni. Mindez két héttel a szabadulásom előtt. Amikor már úgy éreztem, hogy a szabad élet kapujában állok. Amikor az járt az eszemben, mit vigyek ajándékba a felesé-gemnek, kislányomnak. Mint akit fejbever-tek, kérdeztem remegő hangon:

— Kitalálod?

— Ne törődj vele, pajtás, ez az igazság, majd meglátod.

Ime, a fénykép: Mohácsi Sándor felesége társaságában

Karácsony előtt egy nappal értem haza. Csomagokkal, ajándékokkal és a kapun be-lépve, nem tudtam, hogy lesz-e, akinek át-adjam. Még mindig nem tudtam, a felesé-gem nyit ajtót vagy idegen lakó. A felesé-gem eresztett a lakásba, aki hat év után is megvárt.

— Saját magamot éreztem, mit jelentenek az ilyen minden alapot nélkülöző hírek. Épen ezért, azt tudom üzeni az elítélteknek, ne üljenek fel az ilyen álhíreknek. Magam-ról, családomról csak annyit szeretnék mon-dani: Január elejétől kezdve dolgozom az egyik textilgyárban. Feleségemmel együtt háromezer-kettőszáz forintot keresünk. Kis-lányom most megy a nyolcadik osztályba. Nyugodtan élünk, megvan mindenünk. Sokat kell dolgozni, az igaz, de van értelme és célja. Sajnos, csak most tudtam meg, mi a boldogság, mit jelent a család, a gyerek. Ezért érdemes becsülettel élni, s ezért nem fogok visszakerülni a börtönbe...

A „jól értesült” Goldstein elítéltnek meg azt üzenjük, hogy a jövőben inkább saját ügyeivel törődjék, s mendemondáival hagy-jon fel, mert azokat egytől egyig szemensze-dett hazugságok.

— Zimm —

FEGYELMI VÉTSÉG!

Az önkényeskedés súlyos következményekkel járhat

A letartóztatottakra kö-telező magatartási szabályzat szigorúan előírja a szabadsá-gvesztés büntetést töltő szemé-lyek részére: a legmagasabb fokú fegyelmet, a börtönpa-rancsok, utasítások legjobb tudás szerinti teljesítését, s a rendellenességekkel szembeni jelentési kötelezettséget. És éppen

hogy az elítéltek akár egy-mástól elszenvedett sérel-meket is önkényesen torol-janak meg.

Hogy az önkényeskedés mi-lyen súlyos következmények-kel járhat, szomorú példát ta-lálunk erre a Pálhalmi Cél-gazdaság bernátkúti üzeme-gyében, ahol egy meggondo-latlan fricska a fültre, egy em-bernek négy fogába s egy másiknak majdnem a szemé-be került.

— Miért tette?
— Tisztelettel jelentem, megfricskázta a fülemet...
— Tisztaban van ön azzal, hogy az elítéltnak jelentési kö-telezettsége van, de megiorlási joga nincsen? Miért tesz ilyet? Először van börtönben s nem gondolja, hogy ilyen cseleke-detért bíróság elé kerülhet, s újabb ítéletet kaphat?
Botos elgondolkodott. S a ta-lajvesztett fiatalokra annyira jellemző nemtörődőséggel mondta:

a rend és a fegyelem ér-dekében szigorúan tiltja.

Záráshoz sorakoztak fel, hármas sorban az elítéltek. Az első sorban állt Botos Miklós elítélt — tizenkilenc éves fia-talember, lopásért ítélték el két évre és négy hónapra.

Ahogy ott álltak, a maga-tartási szabályokat semmibe véve, a „nagy unalomban!” hátulról valaki megfricskázta Botos fülét.

Botos, mint a villám fordult hátra s teljes erőből szájon-vágta a mögötte álló Gulyás János elítélt.

Gulyás az ütéstől megtán-torodott, s úgy nekilökte a mögötte levő Priviczki Károly elítéltet az ajtófélfának, hogy Priviczkinék felrepedt a szembéja. Gulyást is és Pri-vicezkit is orvosi segítségben kellett részesíteni.

Az ügy kivizsgálásakor Bo-tos elítélt, mintha nem lett volna tisztaban cselekedetének súlyos következményével.

— Most már mindegy...
A vizsgálat során Gulyás el-ítélt se viselkedett különben. Makacsul állította:
— Nem én tettem.
— Akkor ki tette? Ön állt Botos mögött, látnia kellett.
— Én nem tudom... és egyebet nem hajlandó „tudni”, mondani.

Gulyás elítéltet kedvezmény elvonásra fenyegették, ha nem is ő volt a fricskázó, na-gyon megérdemli oktalan „zsi-ványbecsületért” — mert va-jon mit használ?

Használ-e a vétőnek, ha takargatja, s takargatni hatarja bűneit? Ilyesmire csak egy jellemetlen em-ber vetemedik.

Botos elítélt húsz nap szigo-rút kapott, egyelőre, amit majd bírósági eljárás követ.
Úgy gondoljuk, ehhez nem kell kommentár.

(—or.)

KÖNYVVÁSÁR UTÁN

Országszerte lezajlott a könyvvásár. Az emberek tíz-ezrei sok százezer példányban vásároltak könyveket. Ugyanebben a időszakban a munkahelyeken és börtönök-ben is lehetővé tették, hogy az elítéltek könyveket vásárol-janak. Igen nagy volt az érdeklődés, a kereslet a könyvek iránt. A szépirodalmi könyvektől az útleírásokig, a világ-irodalom klasszikusainak remekétől a mai magyar írók műveig.

A szabad időben csaknem kivétel nélkül mindenki ol-vas. S ez igen hasznos és jó. Hiszen az olvasáson keresz-tül igen sok szép, eddig ismeretlen dolgokkal gyarapítják ismeretüket.

Milyen tanácsot lehet adni, hogy a közösség, a burzsoá erkölcsnek ez a maradványa a börtönön belül is csökken-jen, hogy képviselői felismer-jék: önmaguknak okoznak el-sősorban kárt. A legfontosabb a zárka-, a brigád-közösségeken belül olyan közszellem kiala-kításáért dolgozni, amely nem helyesli, nem támogatja, ha-nem küz a közösségség és édesestvére, a cinizmus ellen.

Olyan közszellem kialakítása a zárkában, a brigádokban belül, ahol a közösség minden tagja felelősséget érez a másik társ-áért. Segíti a jót, fellép a rossz ellen, baráti szóval, figyelemzettel és ha szüksé-ges, a közösség egészének se-gítségével küzd a helytelen cselekedetek ellen. Olyan köz-szellem kialakítása, ahol a közösség ember nem táma-dásnak, személtetésnek, hanem segítségnek érzi, így mondja a baráti figyelmezte-lést.

A brigád- és a zárkaköz-ségnek feladata nevelni egymást a törvények, a társadalmi rend tiszteletére, mely becsületet megilletést, nyugodt körülmé-nyeket biztosít minden munka-szerető, a törvényeket betartó állampolgár számára. Annak a társadalmi rendnek tiszteleté-re kell nevelni egymást, amely meg tud bocsátani mintáit és magatartásuk alapján azok-nak, akik bűnös cselekedetet követtek el.

Nem bélyegzi meg őket, biz-sítja, hogy szabadulás után beilleszkedjenek a szabad em-ber közösségébe. Nem lehet

elnézés az „engem nem érde-kel” felfogás képviselőivel, s azokkal szemben, akik gú-nyolják, nem tisztelik az állam törvényes rendjét.

A közösség ereje legyen elő-segítője a kötelelességtudat ki-alakításának a munkában, a társadalmi tulajdon védelmé-ben. A közösségséget már a büntetés alatt sem lehet e té-ren megengedni. Minden em-ber alapvető fokmérője: te-hetsége alapján a munkájával mennyit ad a társadalom szá-mára. A munka szeretetének és annak felismerését, hogy a munka az élet, a boldogulás alapja már a büntetés során ki kell alakítani. Hasonlóan már a büntetés ideje alatt kell elérni, hogy az elítéltek felis-merjék, magukévá tegyék a társadalmi tulajdon gyarapí-tásának, védelmének fontossá-gát. A szabad életre való őszinte felkészülés vágyával nem egyezik az a felfogás, hogy „majd kint másképp lesz”. A büntetés ideje alatt kell azt megtanulni, elsajátí-tani, megszokni, amellyel majd a szabad életben találkozunk, s melyet majd a szabad életben is megkövetelnek.

Azt kell megtanulni, hogy a szocialista társadalomban a munka nemcsak lehetőség, ha-nem minden állampolgárnak kötelessége és a társadalom számára végzett jó munkát tisztelet és megbecsülés illet. A szocialista társadalomban

nem henyélhet senkikém. Ezt nem engedi meg a közvéle-mény, nem engedi meg a be-csület, nem engedi meg az ál-lam törvénye. A munkaszere-tő életmód felismerésére, ki-alakítására, megszokására ezért már a börtönben készülni kell. Sokat tehet a közös-ség ereje annak a felismerte-téséért, hogy a mi társadal-munkban nemcsak az állam-nak van kötelessége polgárai felé, hanem minden állampol-gárnak is megvan a kötelessé-gé az állam felé, melynek be-tartása kötelesség.

Ez biztosítja, hogy az embe-rek nyugodtan dolgozhassa-nak, egyre szebben éljenek. Ezért —, ha kell —, az állam kényszeríti is a többség ér-dekében azokat az állampol-gárait, akiknek nem akarják köte-lességeiket teljesíteni.

Az emberek túlnyomó töb-b-sége önként, lelkesedéssel vég-zi kötelességeit és erkölcsileg erre kényszeríti társait is. Ezért nem lehet közösség, hogy az állampolgári kötelességek teljesítésére felkészül-e a büntetését töltő ember, gon-dolkodásában felülkerekedje a józan ész, mely azt paran-csolja, hogy legyen törvény-tisztelő állampolgár, kötelessé-gét teljesítő ember, mert csak így várhatja, hogy a közvé-lelmény megbocsássa a bűnét, befogadja a becsültes embe-rek közösségébe.

Szép és nemes feladata a közösségnek segíteni tagjait, hogy a kollektív szellem ki-alakuljon és megerősödjön a kölcsönös segítség, a becsülés, az egymásért érzett felelősség.

Haladjunk tovább a szocializmus teljes felépítésének útján

Kádár János beszéde a magyar küldöttség szovjetunióbeli útjáról, az időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a forradalmi munkás-paraszt kormány magyar-szovjet barátsági nagygyűlést rendezett Budapesten, a Kisstadionban. A Himnusz elhangzása után Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Budapesti Pártbizottság első titkára nyitotta meg a nagygyűlést, majd Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára mondott beszédet a magyar párt- és kormányküldöttség Szovjetunióban tett útjáról, valamint időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről.

Pártunk, népünk becsülete megnövekedett

Amikor itthon napi feladatainkkal vagyunk elfoglalva, nem sokat tekingetünk ki a nagyvilágba. A legutóbbi két esztendőben sok dolgunk volt. Elfoglalt bennünket pártéletünk legnagyobb eseményének, a pártkongresszusnak, valamint népköztársaságunk legnagyobb alkotmányos aktusának, az országgyűlési és tanácsválasztások előkészítése és lebonyolítása — kezdte beszédét Kádár János.

Jelentős belpolitikai feladatokat kellett megoldanunk. Foglalkoztunk perek felülvizsgálatával, a személyi kultusz utolsó maradványának felszámolásával, olyan belpolitikai kérdésekkel, amelyek részei voltak az 1956-os ellenforradalmi események teljes lezárásának. Foglalkoztunk a gazdasági és a kulturális építés nagy kérdéseivel.

Olyan alkalmakkor, amikor a belpolitikai teendőket nemzetközi program váltja fel, s összegezzük, hogy mit mondunk majd barátainknak, akkor látjuk azokat a hatalmas eredményeket, amelyeket szorgalmasan és állhatatosan dolgozó népünk pártunk vezetésével elért a szocialista építés, népköztársaságunk felépítéséért végzett munkában. (Taps.)

Kedves elvtársak! Körülményeim úgy alakultak, hogy a legutóbbi hetekben öt küldöttségnek voltam tagja.

Kellemes dolog mostanában a magyar kommunista és a szocializmus építő magyar nép követeként a szocialista világban megfordulni. Pártunk, népünk becsülete megnövekedett. A szocialista országok népei előtt azért növekedett meg, mert az a segítség, amelyet népünk forradalmi harcához a testvéri népek nyújtottak, nem volt hiábavaló. Azt az anyagi

és nemegyszer véraldozatot, amelyet a népünkkel való szolidaritás, az igaz, testvéri együttérzés jegyében ügyünkért hoztak, arra érdemes népert hozták. Bár testvéri országokban jártunk, találkozunk tőkésországok képviselőivel is. Elmondhatom, hogy a Magyar Népköztársaság becsülete a velünk együtt nem érték szemében is megnövekedett, még az ellenség is megtanulta tisztelni a Magyar Népköztársaságot. A testvéri népek azért tisztelik, becsülik és szeretik népünket és azért tanulják meg még ellenségeink is tisztelni népköztársaságunkat, mert pártunkat, népünket most határozott, következetes, világos politika vezeti. (Nagy taps.)

Azért, mert látják, hogy pártunk irányításával népünk hatalmas munkát végzett, megvívta azokat a politikai harcokat, amelyek elé a történelem állította; mert teljes mértékben helyreállítottuk a Magyar Népköztársaság törvényes, szocialista rendjét; mert népünk következetesen, eltökélten és eredményesen halad a szocializmus építésének útján. Tisztelet és megbecsülés tapasztalható a Magyar Népköztársaság iránt, mert leraktuk a szocialista társadalom alapjait; mert mindenki tudja, hogy kitérés nélkül haladunk a szocialista társadalom teljes felépítésének útján. (Nagy taps.)

Tárgyalásaink, megállapodásaink nagyszerű eredményekkel zárultak. És ahogy az 1957-ben a Szovjetunióban járt magyar és az 1958-ban nálunk járt szovjet párt- és kormányküldöttség tárgyalásai és megállapodásai új lendületet adtak szocialista építésünknek, bizonyosak vagyunk abban, hogy ezek az új tárgyalások és megállapodások nagy lendületet adnak a szocializmus építésének hazánkban. (Taps.)

A legelső feladat: harcolni a béke megőrzéséért

Ami a világbékeéért folytatott harcunkat illeti, most bizonyos oldalról vitatják, hogy az helyes-e. Márpedig, ha elhatároztuk, hogy felépítjük a szocialista társadalmat, ha elhatároztuk, hogy népünk életét még gazdagabbá tesszük, fokozzuk jólétét, hogy sok mindent megteremtünk, ami ma még nincs meg, akkor ehhez a harchoz az is hozzátartozik, hogy megőrizzük népünk és a népek békéjét. Hogyan lehet a szocialista társadalom teljes felépítésén dolgozni, a népnek jobb életet biztosítani, ha egyszerűsödnek egymás mellett élésre, nem erősítjük a béke általános ügyét? Aki Magyarországon a szocialista társadalom erőteljes és lendületes építésének a híve, annak ugyanakkor a béke hívének kell lennie, mert a kettő egymástól elválaszthatatlan.

Azért vagyunk a béke megőrzésének és a békés egymás mellett élés elvénél hívei, mert bizunk a szocialista társadalmi rendünk fölényében, hisszük, hogy a szocialista rendszer erejével és a szocialista országok alkotómunkájával az imperialistákat rá tudják kényszeríteni a békés egymás mellett élésre. Hiszünk, hogy rendszerünk erejével, népeink alkotómunkájával a gazdasági versenyben is fölénybe kerülünk és győzelmet aratunk a kapitalista társadalmi rend felett.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa — ahogyan ezt az 1957-es és az 1960-as moszkvai közös nyilatkozatban leszögeztük — természetesen hatott az egész nemzetközi kommunista

mozgalomra. E kongresszuson hirdették meg a szovjet elvtársak a háború elkerülhetőségének marxista tételét. Bárki megnézheti, mi történt azóta. Sikerült megőrizni a békét? Sikerült! Erősebb lett azóta a kommunista világ? Igen, erősebb! Gyengébb lett az imperializmus? Feltétlenül! A népek egész sora szabadult fel a gyarmati járom alól. Új szocialista ország született, mégpedig nem is akárhol, hanem a nyugati féltekén, az amerikai imperialisták közelében! (Nagy taps.) Ez megcáfolhatatlan tény.

Moszkvában a három tárgyaló ország, a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia képviselői aláírták a részleges atomcsendre vonatkozó egyezményt. (Nagy taps.) Alkalmunk volt már a tárgyalás közben is kifejezni véleményünket. Helyeseltük, hogy a tárgyalások megkezdődtek, örülünk, hogy a megállapodás létrejött és aláírták. Bejelentem, hogy a legközelebbi napok egyikén a Magyar Népköztársaság is alá fogja írni ezt az egyezményt. (Hosszan tartó, nagy taps.)

Tudatában vagyunk annak, hogy ez rész eredmény. De ez is fontos. Először is a légkör nem szennyeződik tovább, s ez az egész emberiség érdeke. Másodsor, a megállapodás egy lépés előre az atomfegyver-kísérletek teljes betiltása, mindenfajta atomfegyver megsemmisítése, az általános és teljes leszerelés, a hidegháború felszámolása felé. Józanul tudjuk mérlegelni azt az utat, azt a nagy harcot és erőfeszítést, amely még az emberiség-

re vár, amíg elérhetjük az atomfegyver teljes betiltását és megsemmisítését, az általános és teljes leszerelést, a hidegháború teljes felszámolását és a tartós béke kivívását. De azért tesszük meg az első lépést, hogy utána megtegyük a többit. Az atomcsend egyezményt így értelmezzük és ezért helyeseljük.

Kedves elvtársak! Befejtjük az építőmunkánkkal szerethető foglalkozni. Azt hiszem, sem külpolitikai kérdésekről, sem a mi párt- és kormányküldöttségünk szovjetunióbeli útjáról nem lehet szólni anélkül, hogy ne beszéljünk belső építőmunkánkról.

Építőmunkánk nemcsak népünk egyre jobb életének előfeltételeit teremti meg, hanem nemzetközi jelentősége is van. Az igazság az, hogy például vezető amerikai körök a Magyar Népköztársaságot és még inkább annak kormányát ma semmivel sem szeretik jobban, mint 1956-ban. Most mégis másképpen néznek ránk. Miért? Mert meggyőződtek arról, hogy a Magyar Népköztársaság él és erősödik, az óhajaiktól és kívánságaiktól teljesen függetlenül, s ezt a tényt tudomásul veszik.

Tovább az eddigi úton

Iparunk az év első felében tervét csak 99 százalékra tudta teljesíteni. Mi mégis azt tartjuk: figyelembe véve, hogy a nagyon hosszú, nem várt tél miatt egész népgazdaságunk hallatlan nehézségek közepette kezdte az első negyedét, az eredmény nem rossz. Az iparban, a szállításban az elmaradás jelentős részét leküzdöttük, a mezőgazdaságban az időszerű munkákat kielégítő eredménnyel végezték, a felvásárlási terv az első felében a várakozásnál jobb volt, az állami iparban az egy munkásra eső átlagbér csaknem 3,3 százalékkal, a kifizetett összes munkabér pedig 7 százalékkal növekedett, s a lakosság összes pénzbevétele 7 százalékkal.

Az év előttünk álló részében nagyon komolyan kell dolgoznunk. Nagy feladataink vannak az építőiparban, a mezőgazdaságban, a szállításban, az exporttervek teljesítésében, az önköltség csökkentésében, a termelési költség növelésében. Véleményem szerint, ha a második negyedben kibontakozott lendületet tovább tudjuk fejleszteni, minden lehetőségünk megvan, hogy ezt az évet — amely egyébként öt éves tervünk középső és sok tekintetben kulcsesztendője — a gazdasági építésben is nagyon jó eredménnyel zárjuk.

Ami népünk harcát illeti, az utóbbi években nagyon sok kérdést tisztáztunk, s pozíciónk, állásfoglalásunk, utunk világos. Népünk rengeteget tanul politikailag, támogatja pártunk állásfoglalását, politikáját, támogatja terveinket, mégpedig nemcsak szóval, hanem munkával is. Ezen a világos, egyenes úton kell tovább menünk, s nagyon sokat kell foglalkoznunk a legforradalmibb cselekedettel, a gyakorlati tettel, a szocialista építés feladataival. Népünk szerencsésének tartjuk, hogy a Szovjetunióval, a szocialista országok népeivel, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom osztagaival, az emberiség minden józanul gondolkodó fiával, a béke ügye mellett álló emberekkel együtt haladunk ezen az úton.

A Központi Bizottság határozata szilárd elvi helytállásra, gyakorlati építő tevékenységre, új erőfeszítésre hív fel mindenkit. A munka néha bosszúsággal, néha méreggel jár, de mégis a munka adja meg a legnagyobb elégtételt, az hozza az eredményeket, amelyek nyomán jobb és szebb lesz népünk élete. Haladjunk tovább az eddigi úton, mert ez a szocializmus teljes felépítésének útja, amely a kommunizmushoz, a békéhez, a jólét-hez, a magyar nép, a nemzet felvirágzásához és boldoguláshoz vezet. (Hosszan tartó taps.)

Elszigetelték a himlő megbetegedések fészkeit Lengyelországban

Lengyel egészségügyi minisztérium legújabb jelentése szerint sikerült elszigetelni a himlő megbetegedések fészkeit. A veszélyeztetett Wrocław- és Opole- vajdaságban kötelezővé tették a himlőoltást. A lakosság érdeklődésére számos lengyel lap cikkben foglalkozik a betegség tüneteivel, valamint az oltás utáni helyes és higiénikus magatartással. A lengyel fővárosban eddig egyetlen megbetegedés sem fordult elő. Elővigyázatára szükség van, de különösebb aggodalomra nincsen ok — hangsúlyozzák.

A lakosság oltása ország-szerte tovább folyik.

NEGYVEN ÚJ POSTAHIVATAL nyílik az évben hazánkban. Közülük nyolcat augusztus második felében adnak át rendeltetésének a szegedi postaigazgatóság területén: Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében.

ÉPÍTIK A LEGNAGYOBB MAGYAR PORTÁLDARUT a Magyar Hajó- és Darugyárangyalföldi gyáregységében. A főként tengeri kikötőkben használható portáldaru 15 tonnás, 53 méter magas, automata vezérlésű.

A MECSEK NEVŰ, új, 500 lóerős vontatóhajó, a balatonfüredi hajógyárból a napokban érkezik a Dunára. Ezekből a különleges sekélyjárású vontatókból az idén három készül el.

A SZOVJETUNIÓBÓL ERKEZŐ FENYŐFA feldolgozására új fűrésztelep létesül Szajolon. Az évente 30–35 millió forint értéket termelő üzem ötvéner kőbányát boroví és lucfenyőt dolgoz fel, és 120–130 embernek nyújt majd állandó munkalehetőséget.

UJABB ÖTEZER HOLDON kötik meg a futóhomokot Szabolcs megye termelészövetkezetei. E területen almáskerteket telepítenek. Tíz nagy teljesítményű szovjet lánctalpas traktorral eddig csaknem 70 holdon készült el a facsemeték ágya.

ÚJ GIMNÁZIUMOK ÉPÍTÉSÉVEL gondoskodnak Borsod megyében a fiatalok továbbtanulásáról. Az új középiskolákban tanító szaktanárok részére ugyanakkor mintegy 20 lakást adnak át az idén, és jelentős összeget biztosítottak pedagógus szolgálati lakások vásárlására is.

ÉRIK A GYÜMÖLCS

Nincs nagyobb öröme a falusi embernek, mint amikor munkája gyümölcsöt látja beérni. Most fordult tere a Mezőhegyesi Állami Gazdaság két-három évvel ezelőtti telepített fiatal gyümölcsöse. Az almákról több mint ötven vagonnyi termést szednek le az idén.

Augusztus 20-án befejeződik a falvak villamosítása

A kormány meghallgatta az Országos Tervhivatal és a Nehézipari Minisztérium együttes jelentését az ország villamosításának kiemelkedő eseményéről, arról, hogy augusztus 20-án bekapcsolják az ország villamosenergia-hálózatába a Szabolcs-Szatmár megyei Aporliget községet, s ezzel végrehajtják az ötéves tervnek a falvak villamosítására kitűzött feladatát.

A jelentés visszapillant az ország villamosításának több mint fél évszázados történetére. Kiderül az adatokból, hogy a falvak nagyarányú, szervezett villamosítása csak a felszabadulást követően — a villamosenergia-ipar államosítása után — indult meg. Az 1920–1944-ig terjedő időben egy-egy esztendőben átlagosan csupán 48 falut villamosítottak, az első ötéves terv keretében már évente 120 községet kapcsoltak be a hálózatba. A második hároméves terv folyamán évente átlag 150 községet villamosítottak. A munka arányait jellemzi, hogy a népi demokrácia 18 éve alatt villamosították az ország városainak és községeinek 60 százalékát. Ez idő alatt állami eszközökből mintegy 4 milliárd forintot fordítottak a falvak lakossága és a mezőgazdaság szükségleteit ellátó villanyhálózat kiépítésére.

Aporliget bekapcsolásával teljesül a magyarországi falvak villamosításának terve. A villamosítás munkája azonban nem áll meg: A villamosítás teljes befejezése az ország húszéves távlati tervének részét képezi.

Fellőtték a Szovjetunióban a Kozmosz 19-et

Moszkvából jelenti a TASZSZ: A Szovjetunióban fellőtték a Kozmosz 19. mesterséges holdat. A szputnyik fedélzetén tudományos berendezéseket helyeztek el. Ezekből az feladatuk, hogy a TASZSZ által 1962. március 16-án nyilvánosságra hozott programnak megfelelően folytassák a kozmikus térség felkutatását.

A szputnyik pályájának adatai a következők:

- kezdeti keringési idő 92,2 perc;
 - a Föld felszínétől való legnagyobb távolsága (Apogéum) 519 kilométer;
 - a Föld felszínétől való legkisebb távolsága (Perigéum) 270 kilométer;
 - a pályának az Egyenlítő síkjával bezárt szöge 49 fok.
- A tudományos berendezéseken kívül a szputnyikon a következő készülékeket helyezték el:
- 90 022 megaherzen dolgozó rádióadó;
 - a pályaelemek pontmérését szolgáló rádiórendszer;
 - a készülékek és a tudományos berendezések munkájára vonatkozó adatokat a Földre való továbbítását szolgáló rádiotelemetrikus rendszer.

A mesterséges holdon elhelyezett berendezések normálisan működnek. A beérkező adatokat koordinációs számítógéppel dolgozza fel.

Szeptembertől tantárgy a közlekedés

Szomorú képet mutat a baleseti statisztika: 1962 első felében 4845, 1963 első felében pedig 5262 baleset történt. A balesetek okainak elemzése azt mutatja, hogy 95 százalékban a figyelmetlenség, figyelmetlenség, könnyelműség okozza a bajt.

A balesetek számának csökkentése érdekében szeptembertől az általános és középszintű iskolákban oktatják a KRESZ-t. Külön tankönyv készül abból a célból, hogy megkönnyítse a tanárok és tanítók számára a tanítást. A közlekedési szabályok alaposabb megismertetéséért a Közüti Balesetelhárítási Tanács kidolgozta a járművezetők oktatásának reformját. Sok gépkocsivezető ugyanis a hiányos oktatás miatt nincs tisztában a szabályokkal. A hivatásos és magángépkocsivezetők, továbbá a motorkerékpárosok, sőt, a kerékpárosok is, egyaránt hosszabb ideig tanulmányozzák a közlekedési szabályokat, s a vizsgákon szigorúbb mércét alkalmaz a bizottság.

Az oktatás korszerűsítésén túlmenően a közúti balesetek számának csökkentésére más megoldások is szükségesek. A Taxi Vállalat gépkocsivezetői mozgalmat indítottak: "Utóváltás: gyorsabb, biztonságosabb közlekedés" jelszóval.

LEVENDULAARATÓ GÉPET szerkesztett Petkő Zsigmond, a Veszprémi Állami Gazdaság technikus. Az ötletes gép egy óra alatt 25 négyzetméteres területet szedő napi munkáját végzi el.

Színház Képzőművészet zene irodalom Film

NÉHÁNY sorban...

A DEBRECENI Kossuth Lajos Tudományegyetem épületében ünnepélyesen megnyitották a **külföldiek magyar tanfolyamát, amelyre 11 országból 50 hallgató érkezett. A külföldiek — szovjet, lengyel, cseh, román, jugoszláv, osztrák, francia, német, angol és amerikai hallgatók — magyar nyelven hallgatják az előadásokat.**

JÓKAI MÓR Mire megvénülünk című regénye kéziratának egy részét — több mint száz oldalt — és Kossuth Lajos két levelét ajándékozta a szegedi Somogyi Könyvtárnak a Washingtonban élő Vasvári Ödön, az amerikai magyarság történetének szenvedélyes kutatója.

ÚJ ÁLLANDÓ KEPTÁR NYILIK Győrött a város egyik műemlék épületében, az úgynevezett Napoleon-házban. Kétszáz ezer forinttal költséggel hozták létre a volt tánciskola helyén az új kiállítótervet, ahol ősszel a Nemzeti Galéria anyagából rendeznek tárlatot. Itt helyezik el a győri Xantus János Múzeum gazdag képtárát is.

JUAN BEREND — Berend János, Buenos Airesben élő, budapesti születésű filmrendező, 17 évi távollét után, látogatásban Magyarországon tartózkodik. Két kisfilmjét Ujság és Stadion címmel meghívott szakemberek előtt levetítették a Filmklubban. Berend János a többi között magyar—argentin közös filmprodukcióról tárgyal Budapesten.

SZÖNYI ISTVÁN MŰVEIBŐL kiállítás nyílt a berlini Allami Múzeum Nemzeti Galériájában. A kiállításon a mészáros több mint kétszáz festményt és grafikáját mutatják be.

Szegedi szabadtéri játékok

Nemzetközi Trubadúr-előadás

A Trubadur kitűnő választása volt a szegedi szabadtéri játékok rendezőségének. A mű sötét, kavargó szenvedélyes világa, hőseinek végtelen felfokozott életérzése nemcsak eltűri, de szinte kívánja a szabad tér monumentalitását. Hatalmas kórusos tömegjelenetei hálás lehetőségeket biztosítanak a rendezőknek, de ennek a zenének olyan fokú a fűtöttsége, hogy egyetlen szereplő szólóéneke is betölti az óriási térséget.

A nagyméretű színpadon Mikó András rendezte az operát. Sajátos szabadtéri Trubadur-képzelt el, s kihasználva a hatalmas díszletépítmény lehetőségeit, számos ötletes megoldást láthattunk.

A rendezéssel egyidejűleg kell megemlékeznünk a színpadtervről, Varga Mátyás alkotásáról. A kétoldalt felépített torony és a hatalmas lécszerkezetek remek lehetőséget teremtettek a rendezői elgondolás végrehajtásához, biztosították a több száz szereplő mozgását, kiemelték a főszereplőket, a vetített háttérrel pedig jól jellemezték a helyszínek változását.

Négy kiváló külföldi énekes vendégszereplése fokozta Verdi muzsikájának vonzását. A Trubadur szegedi előadásán Leonóra szerepét Margherita Roberti, a New York-i Metropolitan tagja énekelte. Szopránja kivételes ezüstös csengésű, tökéletesen csiszolt orgánus.

Zenaida Pally, a bukaresti Operaház énekesnője már régi ismerősünk. Szerepátélése, alakításának drámai ereje magávalragadó.

A londoni Covent Garden baritonistája, Peter Glossop Luna szerepének alakítója. Hanganyaga telt zengésű, hatalmas hősbariton, élményszerű zenei-színpadi jelenség. Külön érdemes kiemelni áriájának, a legnagyobb művészek közt is oly ritka, gondos felépítését.

Budapestben sokan úgy vélik, hogy nálunk feledtek fel először Bruno Prevedi kivételes értékű hőstenorját. Az előadáson ismét teljes szépségében élvezhettük hangjának ércét.

Az előadás magyar szereplői közül először Szalma Ferenc Ferrandóját kell megemlékeznünk. A fiatal énekes, aki most már a budapesti Operaház tagjaként lépett fel, művészi érettséggel használja értékes basszbaritonját. Inez szerepében feltűnt Karikó Teréz erőteljes, szépszínű szopránja. Kisebb szerepekben

Azucéna és Manrico (Zenaida Pally és Simándy József).

három tehetséges szegedi énekest, Littyay Gyulát, Réti Csabát és Vargha Róbertet hallhattuk.

A rendező, Mikó András, sikerrel hozta közös nevezőre a világ különböző tájairól ideérkezett énekesek játéktípusát. S emlékezzünk meg dicsőre a Márk Tivadar által tervezett színes jelmezekről.

Végül szóljunk az előadás zenei irányítójáról, Vaszy Viktorról, akinek lendületes vezénylese, szuggesztív egyénisége sokban hozzájárult az igazi Verdi-stílusban fogant, drámaian szenvedélyes előadás sikeréhez. Példamutató volt mind a hatalmas zene- és énekkar betanítása, mind hangszépsége és fegyelmezettsége.

HAJNAL GÁBOR:

Szavak mérgé

Magammal mindig perlekedtem
legénykedve vagy elesetten
s lidércfény csalt — vagy lámpafény?
De mindig tovább vitt a lábam
(s ki fél, az énekel magában,
így énekeltem sokszor én).

Hogy mire vágytam? Mi akartam?
Zsibbadt innal állok zavartan,
mellemben sajtó csend rezeg.
Már nem tudom, tavasz-e, ősz-e
a valóság, jaj ismerője
ki álmokat él, nem lehet.

Indulj el, langyos jó esőske,
szalad az éjszakát beszöjje,
hogy nőjön, ami nőni tud.
A kiszáradt fa korhadása
nem fáj, ha jó az éjszakára
új nap s fejszétől földre hull.

Ki mellém állt, párom becsaptam,
nem társ voltam, csak öntudatlan
álmokkal vivó idegen,
kit hajszoj ismeretlen átok,
kifoszva, vénen végre látok,
de visszaút már nincs nekem.

Szavak mérgé meszes erekben...
S már keselyű kereng felettem,
ki lesi bennem ételét.
Felhőn át fény tör a magasba,
új szavakat keres az ajkam
s már nem bánja, mi tépi szét.

Befejeződött a moszkvai filmfesztivál

A nagydíjat Fellini filmje kapta — Ének a vasról című rövidfilmünket aranyéremmel jutalmazták

A Kreml kongresszusi palotájában záróünnepség keretében kiosztották a III. moszkvai nemzetközi filmfesztivál díjait. A fesztivál nagydíját Fellini Nyolc és fél című filmje kapta azért a „kiemelkedő alkotói és rendezői munkáért, amelyben tükrözi a művész belső harcát az igazság keresése közben”.

Aranydíjat kiemelkedő művészi érdemeikért a következő filmeknek adtak: ...Mert mi sem felejünk (Csehszlovákia), Kozara (Jugoszlávia), A megrontott lány (Japán).

A rövidfilmek közül a magyar Ének a vasról című film kapott aranyéremet.

A játékfilmek ezüstdíjait az Uresjárat című szovjet, a Fekete szárnyak című lengyel és a Legenda a vonaton című magyar filmeknek ítélték. Ezüstdíjas dokumentumfilmek: Egy ütközet története (Kuba),

Március-április (Szovjetunió), Autómánia, 2000 (Anglia).

A legjobb rendezői teljesítmény díját Frank Beyer (NDK), a Farkasok közt védtelen című film rendezője kapta. A legjobb férfialakítás díját Steve Macquin, A nagy menekülés című amerikai film főszereplője, a legjobb női alakítás díját pedig Szuhitra Szen indiai filmszínésznő kapta. A házassági kör című film főszerepéért.

Ezüstéremmel jutalmazta a zsűri a Thy hau című vietnami filmművészet sikeres fejlődésének elismeréséül, és a Lúpeny 29 című román filmet, a tömegjelenetek reofonikus hang felhasználása területén elért sikereikért. A felsorolt díjakon kívül a záróünnepségen kiosztották még az elismerő okleveleket, valamint a szovjet művészeti és társadalmi szervezetek különdíját.

A Fővárosi Operettszínház nagy sikerű bemutatkozása Olaszországban

Forró, nagy sikerrel kezdte meg olaszországi vendégszereplését a Fővárosi Operettszínház együttese. Az előadás színhelye a triezszi Castello di San Giusto nevű hatalmas, kitűnő akusztikájú szabadtéri színpad volt, amely tulajdonképpen egy magas kőfallal körülvett igen impozáns régi várudvar, több mint 4000 főtöbbséges nézőtérrel.

Már napokkal az előadás előtt eladtak minden jegyet. Triezsiben nagy hagyománya van az operettnek, nyaranként általában rendszeresen tartanak könnyűzenei és operettszínházakat a városban, s Európa legjobb együtteseit hívják meg. A közönség rendkívül igényes — éppen ezért különösen értékes a Fővárosi Operettszínház premierjének nagy sikere.

A Csárdáskirálynő „olasz változata” lényegesen rövidebb az eredeténél, a prózai részekből elég sokat elhagytak, és inkább arra törekedtek, hogy Kálmán Imre muzsikája szíjében többet, jókedvű komédiázás, szép énekszámok, látványos és lendületes táncok kíséretében. A történetet a színpadi cselekményben részt vevő narrátor — Békés Rita — közvetíti olaszul.

A Fővárosi Operettszínház előadásán — a város társadalmi életének több vezető személyisége között — megjelent dr. Mario Franzil triezszi polgármester is, aki a következőket mondotta:

Nagy örömmel tölt el, hogy Triezsiben köszönhetem a magyar művészeket. Végtelen hokonszenvel viseltetünk a magyar nép iránt, nagyra értékeljük, hogy az olasz művészet és irodalom — különösen legutóbbi esztendőben —

szinte második otthonra talált Magyarországon. Őszintén mondhatom, hogy kivételes élmény volt ez az előadás. Kálmán Imre könnyed, örömteli üdítő muzsikája, a kiváló színészek játéka. A triezszi közönség elkényeztetett és válogató, az önk művészei meghódították. Remélem, hogy kulturális kapcsolataink a jövőben mind tovább bővülnek, mindkét nép hasznára.

Változatos műsorteranggal készül az évadra a Thália Színház

készül az évadra a Thália Színház

A Thália Színház, a volt Jókai Színház változatos műsorteranggal készül az új évadra. Augusztus 26-án tartja az együttes évadnyitó társulati ülését és még ugyanazon a napon két darab próbáit kezdi meg. Az egyik Max Fisch Andorra című színműve. A darabot Kazimir Károly rendezte, a főbb szerepeket Szabó Gyula, Somogyvári Rudolf, Temessy Hédi, Kovács Károly, Egri István, Keleti László és

Peti Sándor alakítja. Megkezdődnek a próbák Racine Britannicus című tragédiájából is, ugyancsak Kazimir Károly rendezésében. A címszerepet Mécs Károly, Néző szerepét Inke László, Agrippina, Néző anyja szerepét Dayka Margit formálja meg.

A színház vezetősége továbbra is elsődrendű feladatának tartja a magyar drámaírók műveinek bemutatását is.

GÁRDONYI GÉZA:

A mi öreg eperfánk

Száz éve született irodalmunk egyik kiemelkedő prózaírója, a sajátos varázsú népi elbeszélések mestere, a magyar történelem egy-egy fejezetének csodálatos szavú regénybe álmódója, Gárdonyi Géza.

Irói hanghordozását az egyszerű paraszti nyelv zamata izestette, tette közvetlenné, egyszerűségében is a legbonyolultabb emberi kapcsolatokat érzékletesen láthatóvá.

Ezt a tárcát voltaképpen nem is érdemes elolvasni. Az eperfánkról szól, a mi öreg, lombos eperfánkról. Minden háznál van efféle lombos, öreg eperfa Magyarországon. Budapesten nincs.

Mert Budapest nem is Magyarország, Budapest külföld. Hát mondom, nem érdemes elolvasni, amit az öreg eperfánkról írok. Nem is másnak írom, csak magamnak. Tartozom vele, hogy nyomatással tiszteljem meg. Sokszor megvendégelt gyerekkoromban. Sokszor megvigasztalt. Szeretem. A fiammal gyakorta emlegetjük és álomban suttogni, sóhajtozni hallom a leveleit.

nagyanyám apja, az öreg Péter bácsi is úgy emlegette, mint a gyerekkori ebédjeinek kedves kiegészítőjét. Falun ugyanis nem teszik ebéd végzetével a gyümölcsöt az asztalra, hanem fára mászik az egész társaság.

En is rájártam, míg gyerek voltam, de bizonyíthatóan most is alig állhatom meg, mikor otthon vagyok.

Hát még a fiam. Azt egész nyáron lehetetlen fotografus elé állítani. Magam is csak a ruhája után indulva válogatom ki a kis mezitlbas cimborái közül.

Édes, öregszemű epretem ez a fa, minden esztendőben.

Ilyenkor, mint a jó edesanyát, ellepik a gyerekek és dőzsölnek rajta. A vén fa, mint egy jó nagymama, himbálja őket a karjain. Arnyéket terít rájuk és leborítja, simogatja a fejüket, lágy zöld tenyerével.

Mert ennek a fának lelke van.

Nyári estéken órákig el tudom nézni mozdulatlan, rejtélyes alakját, amint ott áll emelkedve, hosszan kiter-

jesztett nagy sötét karokkal a kapunk mellett. Es hallgatom a csöndes, lassú lélegzetét.

Olykor oda is megyek. Alája állók, és a karomat a kerítésre fektetve, kibámulok a csöndes hangtalan sötétségbe. Azt gondolom, tizenhét éves vagyok: és várom Mariskát.

Mariska is tizenhét éves. A harmadik szomszédában lakik. Véletlenül erre szokott jönni. A sötétben nem látom őt, csak a ruhája suhogását hallom. Egyszer csak őt terem. A kerítésen át megöleljük egymást.

Ő azt mondja: — Te, édes. — En azt súgom: — Te, kedves. Aztán érzem, hogy az arca az enyémhez simul. A szemem megtelik könnyekkel.

De most hiába várom Mariskát. Jól tudom, hogy nem jön. Meghalt. És én mégis várom őt. Hátha nem igaz, hogy meghalt. Csak itt gondoltam el a hosszú várakozás alatt. Sokszor gondoltam efféle. Azt is gondoltam már, hogy öreg, fehér hajú ember vagyok. Az sem volt igaz. Az ember tizenhét éves mindig.

Az anyám kiszól az ajtón, hogy meghülök és hogy fekjűjek le, mert már elmúlt tizóra. Engedelmeskedem. Mi-

lyen jó, ha az embernek anyja van. Egy lomb lehajlik, azt átölelem és megcsókolom. Érzem, hogy a fán meleg remegés fut át és hogy utánam integet, mint akkor, mikor először vittek a városi iskolába.

Kinyitom az ablakot. Látom, hogy az ég kitisztult. A hold aranykéje széthasogtatja a fellegetek és titkos angyalkezek csillagokat vetnek a felhők barázdáiba.

Lefekszem. Fejemet ka-romra hajtva, hallgatom a vén eperfánk szerelmes, gyöngéd meséit, amiket halkán besúgott hozzám.

Történetek ezek szavak nélkül. Egybehullámzó, alakatlan gondolatok, amiket csak a szívvel ért meg az ember. Lombjainak apró fekete árnyéka ide-oda sétálnak az íróasztalomon. Az egyik lomb behajlik és bekukucskál hozzám. Szeretném bedugni a fejét az ablakon és nézni engem csöndesen, szeretettel egész éjen át.

Ilyenkor olyan szép, kedves és ábrándos a mi eperfánk, mint Mariska volt, a tizenhét éves falusi lány.

De mikor nem érkezik meg a holdvilág, s a csillagokat a birkózó fekete felhők takarják, akkor az eperfánk szenved. Panaszos sóhajásokkal tetőre nyújtja s mintha az én emelgeti lombjait. Takargatja magát a szél ellen, mert a szél

vad kegyetlenséggel ostromolja egész éjen át. Tépi a leveleit, csavargatja és összetördeli az ágait, miközben az eperfa úgy sír, mint egy gyöngyöregasszony.

Ilyenkor bezárom az ablakot, de azért egész éjen át hallom e kínos küzdelem zaját. Ismeretlen gonosz nagyhatalmak erőszakoskodnak a levegőben és csapnak le rettenetes csattanással.

Szeretném ilyenkor megvédelmezni az öreg eperfánkat, de magam is félek.

Fölkelek. Megtapogatom az ablakot, hogy jól bezártam-e? Jól.

De azért hallom, hogyan akarják megölni. Reggelre elvonul a vihar. Tiszta az ég. Az öreg eperfa tele van könnyekkel; s megkuszálta, búsan néz alá, a sárba gyalázott leveleire.

Diákkoromban, mikor a budapesti kórákások közű kényszerítettek tanulni, esztéknént rá-rágondoltam a mi vén eperfánkra.

Magam előtt láttam a bárátságos öreg zöld eperfát, amint áll komolyan és mozdulatlanul, mint egy ór, az udvarunk elején, a kapu mellett. Két nagy karját a ház-tetőre nyújtja s mintha az én lelkem volna, ráborul a kis falusi házunkra; és öleli, öleli.

ORSZÁGOS SPORT NAPOK, 1963.

Augusztus 19-én estig tartanak az országos sportnapok nagyszerű versenyei a zöld gyepen, a vörös sálakon, a tornatermekben, a Sportuszoda medencében, a Millenáris betontekőjében, Farkasvölgy vadregényes motocross-pályáján, a Kisstadionban. Augusztus 20-a, alkotmányunk ünnepe, már nem küzdéletes versenyek, nem a tizedmásodpercek és centiméterek, nem a gólok jegyében zajlik, ezen a napon látványos, felejthetetlennek ígérkező ünneppel búcsúzik a magyar sport a döntő csatát nyert OSN-tól, amely már az első évben is nagy jelentőségű seregszemlének, igazi „nemzeti olimpiának” bizonyult.

Az „Erő, szépség, öröm” ünnepe kerül sorra augusztus 20-án, 17.30 órai kezdettel, a Népstadionban. Mintegy ajándékként nyújtják át ezt a felejthetetlennek ígérkező, villanyfényes estébe nyúló délutánt a magyar sportolók hűségű közönségüknek, amely ott áll mellettük a forró légkörű bajnoki csaták, hazai és nemzetközi küzdelmek idején is. Nagy, színpompás virágkosárhoz lehet majd hasonlítani augusztus 20-án a Népstadiont, és ebben a nagy virágkosárban megtalálható lesz a sport, a testnevelés minden szépsége, öröme, ereje.

Nagy versenysorozatok, Európa- és világbajnokságok után gyakran nyújtanak a sportolók ilyen színpompás, látványos ajándékokat a nézőknek, akik ott szurkoltak velük együtt a sikerért. Ezt teszik a Népstadion üdezőld gyepszönyegére lépő magyar sportolók is augusztus 20-án. A Vasas, a Dózsa, a Vörös Meteor, a Honvéd, a Postás, a BVSC, az FTC, a TFSE, a Petőfi és más sportegyesületek minősített sportolói, a sportiskolák tehetséges növendékei, a néphadsereg fiatal katonái, akik hónapok óta fáradságos munkával készülnek a felejthetetlenül szépnek ígérkező ajándék átnyújtására.

Lelkes, szép munkájukat nem jutalmazza bajnoki pont, sem bajnoki érem. Jutalmuk az OSN izléses kivitelezésű kis jelvénye és — minden bizonnyal — az a taps lesz, amelyet a közönségtől kapnak.

Harsant a sípszó Győzelemmel rajtolt a Csepel a labdarúgó NB I nyitányán

A labdarúgó-bajnokság első fordulója sok nézőt vonzott a pályákra. A mérkőzések általában megfeleltek a várakozásnak, tekintetbe véve természetesen, hogy az idény legelején tartunk, és azt is, hogy a csapatok bátran kísérleteznek az új játékosokkal.

Az NB I-ben általában a papírformának megfelelő eredmények születtek, az NB I. B-ben azonban már akadt meglepetés bőven. Elsősorban az tűnt fel, hogy öt mérkőzés is döntetlenül végződött, a győri MÁV-DAC pedig 7 gólt lőtt a BVSC-nek. A tavasszal még NB I-es Salgótarjáni BTC és a Szombathelyi Haladás is döntetlenül volt kénytelen megelégedni a Láng, illetve a Székesfehérvár ellen.

A nyitányból arra lehet következtetni, hogy ez az egyfordulós bajnokság végig változatos lesz és nagy meglepetésekkel fog szolgálni.

Újpesti Dózsa — Pécsi Dózsa 1:0 (1:0)

ÚJPESTI DÓZSA: Lung — Csordás, Rajna dr. Várhidi — Solymosi, Szini — Horváth, Göröcs, Kuharszki, Bene, Lenkei.

PÉCSI: Zengői — Hernádi, Kocsis, Csupák — Vajda, Halasi — Györkö, Dunai I., Dunai II., Rádi, Vári.

A várt nagy küzdelem elmaradt. Az első percekben a hazaiak irányítottak, Dunai II. éles lövése munkát is adott Lungnak, de aztán feljött az Újpesti Dózsa. A 14. percben Szini szabadrúgásából

Solymosihoz került a labda, aki mintegy 20 méterrel laponas a bal sarokba vágta, 1:0 az Újpesti Dózsa javára.

A gól után is a vendégek játszottak mozgékonyabban, s több támadást is vezettek. A féldő végefelé Bene óriási helyzetből Zengői kezébe fejezte a labdát.

Szünet után is a pécsiek kezdtek lendületesebben, helyzeteik is akadtak, azokat azonban nem tudták kihasználni.

MTK—Győr 0:0

MTK: Kovalik — Keszei, Danszki, Kovács III. — Nagy, Vasas — Sándor, Laczkó, Bödör, Kuti, Szimcsák.

GYŐR: Barna — Koós, Orbán, Tamás — Palotai, Adrigán — Glázer, Korsós, Orosz, Povázsai, Keglovich.

A vidéki kapu előtt Szimcsák, a kék-fehéreknél Adrigán lövése okozta az első izgalmat. Változatos, érdekes és meglehetősen kiegyensúlyozott volt a játék az I. féldőben. A hazaiak támadásai valamivel veszélyesebbek, de ugyanolyan eredménytelenek voltak mint a győriek.

A II. féldőt mindkét csapat fokozott lendülettel kezdte. Most is jóiramu volt a játék,

helyzetek is adódtak mindkét oldalon. A győriek újonca, a fiatal Korsós néhány ügyes megmozdulással és bátor kapuralövésekkel vétette észre magát. A féldő közepétől ellaposodott a játék, a hajrá azonban ismét érdekes, izgalmas

mas küzdelmet hozott. Az MTK támadott valamivel többen, a vidéki védelem azonban jól hártott, s így gól nélkül ért véget a mérkőzés.

Csepel—Debrecen 2:1 (2:0)

CSEPEL: Kiss I. — Deák, Pocsai, Kocsis — Kleibán, Rottenbiller — Kalmár II., Jucsov, Satori, Losonczy, Várnai.

DEBRECEN: Kassai dr. — Varsányi, Alaxai, Kovács — Nagykaposi, Somodi — Zilahi, Puskás, Gászó, Kéki, Majzik.

Az első negyedőrában jobbra csak mezőnyjáték folyt a pályán, egyik kapu előtt sem adódott komolyabb gólhelyzet. A játék képe kiegyenlített volt. Aztán

lassan feljött a Csepel, át-

vette a játék irányítását, s egyre több formás, gyors támadást vezetett.

Két hatalmas kihagyott helyzet után a 20. percben megszületett az első gól is: Satori elfutott, az alapvonal közeléből középre adott, s a tisztán álló Kalmár a kifutó kapus mellett a hálóba lőtt. A hazaiak maradtak fölényben, s egy perccel a befejezés előtt Satori hatméteres lövéséből megszerezték a második gólt is (2:0).

Csepeli támadások vezették be a II. féldőt is, az 53. percben azonban mégis a vendégeknek sikerült gólt lőniük: Zilahi—Gászó—Zilahi összjáték után a jobbszélső húsz méterről hirtelen lövésre szánta el magát, s a labda a jobb felső sarokban kötött ki. 2:1. Rohamoztak a hazaiak, Satori hatalmas kapufát lőtt, de akadt több meleg helyzet is a debreceni kapu előtt.

Tatabánya—Vasas 2:0 (0:0)

TATABÁNYA: Gelei — Töröcsik, Hetényi, Juhos — Menczel, Laczkó — Rácz, Lahos, Bíró, Csernai, Pásztor.

VASAS: Szentmihályi — Ihász, Mészöly, Sárosi — Sas, Berendi — Vég, Kékési, Machos, Pál I., Pál II.

Nagy melegben kezdődött a mérkőzés. Mindjárt a Tatabánya lépett fel támadólag és a 3. percben Lahos hatalmas kapufát lőtt.

A Vasas csak védekezett, Szentmihályinak sokszor csak bravúrok árán sikerült kapuját a góltól megőriznie.

Szünet után már jobban játszott a Vasas, de a Tatabánya is erősített. A 15. percben Lahos lyukon futtatta Csernait, a balösszekötő a kaput is kicselezte a hálóba lőtt 1:0 a Tatabánya javára. Két perc múlva Machos szabadrúgásból a kapufára lötte a labdát.

A 25. percben Csernai nagy erejű lövése a lécről visszapattant, ismét hozzá került a labda, s

a kitűnő formában levő tatabányai csatár most már nem hibázott 2:0.

A Tatabányai Bányász végig jobb volt ellenfelénél, megérdemelten győzött.

Szeged—Komló 2:2 (2:2)

SZEGED: Tóth — Szabó, Kürtösi, Sándor — Dezsőfi I., Reményik — Kőkény, Nemes Németh, Linka, Boross dr.

KOMLÓ: Balogh — Komlói, Józsa, Jerabek — Szöcs, Sós — Garai, Göncz, Lutz, Nagy B., Iván.

Nemes tíz méterről hatalmas bombát zúdított a kapuba 1:0 a Szeged javára. A vendégek nem sokáig késlekedtek a góllal. A 25. percben Lutz lapos, csavart lövése a jobb kapufa tővéről pattant a hálóba 1:1. Mindjárt utána Lutz nagy lövése lepattant a védőkről, Iván azonban igen nagy helyzetben hibázott. Fokozódott az iram. A 35. percben Sándor szabálytalanul akasztotta Garait, mintegy 18 méterre a kaputól.

A szabadrúgásnak Göncz futott neki és jól eltalált labdája a jobb felső sarokba vágódott. 2:1 a Komló javára.

A 44. percben sikerült az egyenlítés: Dezsőfi közelről a hálóba kotorta a labdát. 2:2.

Szünet után is változatos volt a játék, a szegedi támadásokban egyre kevesebb volt a tűz.

Heti HÍRADÓ

(SAJTOSZEMLE)

Szerkesztő:

a szerkesztő bizottság

Kiadja:

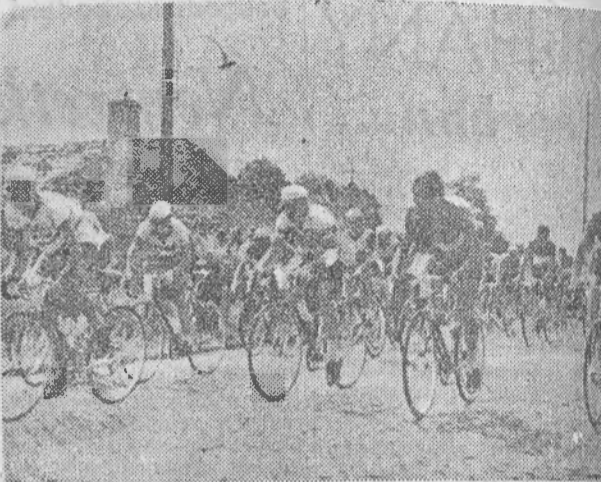
Belügyminisztérium Bv.

Országos Parancsnokság

Budapest, V. Arpád utca 8.

Szilka Lapnyomda

BUDAPEST — SOPRON — BUDAPEST

Jugoszláv és osztrák versenyzők indulása avatta nemzetközivé az Ildi Pataki István kerékpáros emléktourt. Kétpontos: az ünneplés megnyitóján indul a mezőny az első napi cél: Sopron felé. Az összetett egyéni versenyt végül Juhász (Építők) nyerte Megyerdi előtt.

Sok gól, több váratlan eredmény a kézilabdázók őszi nyitányán

Több hetes szünet után ismét bajnoki mérkőzéseket játszottak a kézilabdacsapatok. A labdaéhes játékosok jó játékkal és sok góllal lepték meg a közönséget az őszi premieren. A forduló „gölcüsü” a Martfű—Debreceni Dózsa férfi mérkőzésen született meg, összesen 44-szer zörgött a háló, de a Bp. Spartacus—FTC és a Bp. Vörös Meteor—Ú. Dózsa összecsapásokon sem fukarkodtak a gólokkal. Igaz, hogy itt „csak” 40—40 gól szerepel a mérkőzések jegyzőkönyveiben.

A nők csoportjában már az első fordulóban vereséget szenvedett a listavezető Pécsi Bányász.

A férfiak csoportjában általában az esélyesek hagyták el győztesen a pályát. Az élvonal Bp. Honvéd minden külön-

sebb megerőltetés nélkül fektette kétvállra az utolsó helyen álló Vasast. A második helyen álló Bp. Spartacus sem tette különösebb erőpróbara az FTC. Csepelen a kapusok közötti különbség szűlt a győztes Pécsi Bányász mellett. Eredmények:

Nők:

VM KÖZERT—P. Bányász 8:5, FTC—Győri Textil 11:4, BRESC—Makó 10:5, Debreceni D.—Postás 5:3, Győri ETO—Csepel 5:2.

Férfiak:

Bp. Honvéd—Vasas 19:11, Pécsi Bányász—Csepel 19:16, Bp. Spartacus—FTC 28:12, Martfű—Debreceni Dózsa 23:21, Győr—Elektromos 13:10, Bp. Vörös Meteor—Ú. Dózsa 22:18.

Kitűnően játszott a szovjet listavezető

Moszkvai Dinamó—Ferencváros 3:2 (1:1)

Népstadion, 40 000 néző, vezetete: Obtulovics (Csehszlovákia).

M. DINAMÓ: Jasin — Keszárjev, Rjabov, Mudrik — Maszlov, Carjov — Csiszlenko, Nyikolajev, Guszarov, Korolenkov, Fagyeev.

FERENCVÁROS: Aczél — Novák, Páncsics, Dalmoki — Vilezsal, Orosz — Fenyvesi II., Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi dr.

Nagyiramú játék után a 8. percben Csiszlenko elfutott és 18 méterről hatalmas gólt lőtt a jobb felső sarokba. 1:0.

Változatos játék után a 25. percben egy kezezés miatt szabadrúgáshoz jutott a Ferencváros az ellenfél 16-osánál. Novák szabadrúgása Rjabov lábán irányt változtatott és a labda a bal alsó sarokba hullott. 1:1.

A Ferencváros továbbra is sokat támadott. A 38. percben Rákosi kapufát rúgott. Szünet után néhány újabb

Ferencváros-támadás következett. A 11. percben azonban gyors szovjet támadás után lábról lábra ment a labda, végül

Guszarov 6 méterről végtelenül lőtt a háló közepébe. 2:1.

A gól után ismét hevesen támadott a hazai csapat, de a 21. percben újabb Dinamó-gól következett: Nyikolajev 40 méterre a zöld-fehérek kapujától megkapta a labdát, kiugrott a védők körül és 12 méterről

a kifutó Aczél mellett a bal sarokba gurította a labdát. 3:1.

Keményebb lett a játék, a 26. percben a játékvezető Guszarovot és Oroszt kiállította. Két perccel később

Albert kiugrott és 10 méterről a jobb sarokba lőtt. 3:2.

Jó: Jasin, Maszlov, Csiszlenko, illetve Novák, Fenyvesi dr.

KÉTPONTOS KÜLÖNBSÉGGEL a finn atléták győztek Helsinkiben

A helsinki olimpiai stadionban, a Finnország—Magyarország válogatott férfi atlétikai viadalon a finnek 12 pontos első napi vezetése után is, mindvégig izgalmas volt a viadal. A kalapácsvetésig úgy látszott, hogy a magyar együttes is megszerezheti a győzelmet, vagy legalábbis a döntetlent. A 110 m-es gáton, és az 1500 méteren bekövetkezett gyengébb eredményeket, Eck-schmidt sovány teljesítményét Kalocsai új magyar rekordtája 107:105 arányban szerezte meg a győzelmet, Magyarország együttese ellen.

Férfi atlétánk nagyszerűen szerepeltek Helsinkiben. Varju Vilmos súlylökő-bajnokunk biztossá szerezte meg a győzelmet honfitársa, Nagy Zsigmond, illetve finn versenyzők előtt.

Dobay Gyula 100 m-en: 54,8!

Ragyegő küzdelemben győztek úszóink Olaszország legjobbjai ellen

Hosszú idő után ismét válogatott úszóversenyre mehetett hét végén a közönség, a magyar—olasz úszóviadalknak lehettek szemtanúi. Akik az első napi küzdelmet végignézték a Sportuszoda lelátóiról, szép versenyek és

három új országos csúcs születésének szemtanúi voltak.

Mindjárt az első számban a 4x100-as férfi gyorsváltóban

Dobay, a váltó első tagja 54,8 mp-cel nagyszerű új országos csúcsot úszott.

(Régi csúcs Dobay 55,6 mp.) Dobay ideje a kétnapos viadal első igazi nagy teljesítménye. S ha már lúd, legyen kövér. A magyar és az olasz váltó is új országos csúcsot úszott.

Az új magyar csúcs 3:46,3, két tized másodperccel jobb a réginél.

Ezután női szám következett. A 200 m-es mellúszásban, meglepetés nélkül, de kitűnő idővel, Egerváry győzött Kovács Zsuzsa előtt. Ez a győzelem „Eginek” már a harmadik első helyet jelentette, ha a váltóban elért helyezését is számításba vesszük. A 400 m-es női gyorsúszásban fiatalokat, sőt nyugodtan mondhatjuk, gyerekeket avatott a magyar úszóválogatott.

Részletes további eredmények: 4x100 m-es gyorsváltó: 1. Magyarország 3:46,3, új országos csúcs (Dobay, Mártonffy, Ulrich, Szlamka), 200 m-es pillangó: 1. Bastvelli 2:16,7, 4x100 m-es vegyesúszás: 1. Lenkei 5:13,9, új országos ifjúsági csúcs, 1500 m-es gyorsúszás: 1. Giovanni 18:38,3, 4x100 m-es vegyesváltó: 1. Magyarország 4:10,6 új országos csúcs (Csikány, 100 m-es hátúszás 1:02,6 új országos csúcs Lenkei, Ulrich, Dobay).

A kétnapos küzdelemsorozat végén a nők versenyében 61:37, a férfiak versenyében 66:39 a mű- és toronyugrásban 15:7 arányú magyar győzelem született.

Erdélyes karcsúsággal a győzelem felé. Dobay Gyula a magyar—olasz úszóviadal másnapján újabb országos csúcsot (54,8) száguldott 100 méteren.